

บทที่ ๑

การวิวัฒนาการเกี่ยวกับอาณาเขตทางทะเลโดยทั่วไป

การวิวัฒนาการเกี่ยวกับอาณาเขตทางทะเลในลักษณะต่าง ๆ นั้น แบ่งออกได้เป็น ๔ สมัยตามสมัยแห่งประวัติศาสตร์^๑ คือ

๑. สมัยโบราณนับตั้งแต่สมัยที่เริ่มยุคประวัติศาสตร์จนถึง พ.ศ. ๕๐๐ (ค.ศ. ๓๕๗)
๒. สมัยกลาง ตั้งแต่ พ.ศ. ๕๐๑ - พ.ศ. ๒๐๐๐ (ค.ศ. ๓๕๘ - ค.ศ. ๑๕๕๗)
๓. สมัยใหม่ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๐๐๑ - พ.ศ. ๒๓๕๐ (ค.ศ. ๑๕๕๘ - ค.ศ. ๑๘๐๗)
๔. สมัยปัจจุบัน ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๓๕๐ (ค.ศ. ๑๘๐๗) ถึงปัจจุบัน

๑. สมัยโบราณ (Ancient Period)

ในสมัยโบราณ มนุษย์ได้ทำมาหากินโดยอาศัยผืนแผ่นดินเป็นสำคัญ เนื่องจากความรู้เกี่ยวกับทะเลและการคมนาคมทางทะเลยังไม่เจริญ มนุษย์จึงยังมีความหวาดกลัวต่อท้องทะเลอันกว้างใหญ่ไพศาล และมีคลื่นลมที่รุนแรงอยู่มาก ประกอบกับทรัพยากรธรรมชาติ และอาหารบนผืนแผ่นดินยังอุดมสมบูรณ์ ทะเลจึงยังเป็นเสมือนอาณาจักรลับสำหรับมนุษย์ ต่อมาเมื่อวิทยาการของมนุษย์ค่อย ๆ พัฒนาขึ้น การเดินเรือระหว่างประเทศ โลกแคบ ซึ่งต้องผจญทะเล ก็กลายเป็นเรื่องธรรมดา เช่นเมื่อประมาณ

^๑ หลวงวิจิตรวาทการ, พลตรี, ประวัติศาสตร์สากล, เล่ม ๑ (พระนคร : เสริมวิทย์บรรณาการ, ๒๕๑๔), หน้า ๔๔.

๑,๕๐๐ ปีก่อนคริสตศักราช ชาวเกาะครีต (Cretans) ได้เดินเรือค้าขาย
กับชาวอียิปต์ในบริเวณตะวันออกของทะเลเมดิเตอร์เรเนียนเป็นประจำ และ
พวกฟินิเซียน (Phoenician) ซึ่งตั้งถิ่นฐานอยู่ในบริเวณประเทศเลบานอน
(Lebanon) ในปัจจุบัน ก็เป็นพวกที่เดินเรือและค้าขายเก่ง ประวัติศาสตร์
ได้บันทึกว่าพวกนี้เป็นพวกเดินเรือโคโลสที่สุด ถึงขนาดผานช่องแคบยิบรอลตาร์
(Strait of Gibraltar) และอ้อมรอบชายฝั่งของทวีปแอฟริกา แต่ถึง
กระนั้น ความคิดในเรื่องสิทธิเกี่ยวกับการครอบครองอาณาเขตในทะเลก็ยัง
ไม่ปรากฏ และยังไม่เป็นที่ยอมรับนับถือกัน ^๓

ต่อมาเมื่อกรีซเจริญรุ่งเรืองขึ้น และมีอำนาจเป็นเจ้าทะเลแทน
พวกฟินิเซียน พวกกรีซก็มองอาณาเขตทางทะเลไปเฉพาะคานของอำนาจ
ทางทหารและทางการค้า โดยไม่ได้คิดถึงในแง่สิทธิทางกฎหมาย กล่าวคือ
กำลังทางเรือและเรือพาณิชย์ของชาวกรีกจะต้องไม่ถูกขัดขวางไม่ว่าในนานน้า
ใดก็ตาม โดยเฉพาะชาวเมืองเอเธนส์ (Athens) ซึ่งพร้อมเสมอที่จะรักษา
อำนาจดังกล่าวโดยการทำสงคราม หากได้รับการขัดขวาง แม้จากชาวเมือง
สปาร์ตา (Sparta) หรือชาวเมืองฟิลลิป (Philip) ซึ่งเป็นกรีกด้วยกัน แต่
ชาวเมืองเอเธนส์ก็มีใญ่กล้าการไล่ทะเลไว้แต่คนเดียว ผู้ใดจะไซ้เพื่อ
ประโยชน์ในทางพาณิชย์ยกยอมกระทำไ้สรุปแล้วชาวเอเธนส์นี้ เป็นพวก
ที่นิยมเสรีภาพทางทะเลมากกว่าการยึดครองทะเลไว้เป็นของตนโดยเฉพาะ

^๒ Ibid., หน้า ๑๖๖ - ๑๖๗ และ "Sails and Sailing Ships",

Encyclopaedia Britannica, 15th ed., Macropaedia vol: 16, p. 157.

^๓

H. Gary Knight, The Law of the Sea: Cases, Documents
and Readings, Washington D.C : Nautilus Press, 1975, 1975 - 1976
edition, p. 3.

ในตอนต้นศตวรรษที่ ๒ จึงได้มีการประกาศต่อสาธารณชนอย่างเป็นทางการถึงสถานะทางกฎหมายของทะเลเป็นครั้งแรก โดยมาร์ซิอานุส (Marcianus) ซึ่งเป็นนักกฎหมายที่สำคัญคนหนึ่ง ในสมัยกษัตริย์จัสติเนียน (Justinian) แห่งโรมัน คำประกาศนี้มีสาระสำคัญว่า "ทะเลและชายฝั่งทะเลยอมเป็นสมบัติร่วมกันของคนทุกคน" (the sea and its coasts are common to all men) และเนื่องจากมาร์ซิอานุส (Marcianus) เป็นนักกฎหมายที่มีอำนาจที่จะประกาศกฎหมายได้ คำประกาศดังกล่าวจึงถือเสมือนเป็นกฎหมายในสมัยนั้น และรวมอยู่ใน "Digest of Justinian" ๕

๔ คำว่า "...ของคนทุกคน" ในคำประกาศของมาร์ซิอานุสนั้น ยังเป็นปัญหาความหมายถึงเฉพาะชาวโรมันเท่านั้น หรือรวมถึงชาติอื่นด้วยอย่างไรก็ตาม โดยที่โรมันเป็นชาติมหาอำนาจทางเรือในสมัยนั้น ซึ่งครอบครองดินแดนของชาติอื่นรอบ ๆ ทะเลเมดิเตอร์เรเนียนเกือบทั้งหมด คำประกาศนี้จึงอาจถือได้ว่าเป็นคำประกาศระหว่างประเทศฉบับหนึ่ง

๕ "Digest of Justinian" หรือที่เรียกว่า "Digesta" หรือ "Pandactae" เป็นผลงานทางกฎหมายของกษัตริย์จัสติเนียนแห่งโรมัน ซึ่งรวบรวมขอเขียนของนักกฎหมายที่มีชื่อเสียงของโรมันในขณะนั้น (ปี ค.ศ. ๕๓๐ - ๕๓๓) ทั้งหมด ๑๖ คน โดยมีไทรโบเนียน (Tribonian) เป็นประธานและทำเสร็จเรียบร้อยภายใน ๓ ปี เริ่มเผยแพร่สู่สาธารณชนเมื่อ ๑๖ ธันวาคม ค.ศ. ๕๓๓ และประกาศบังคับใช้เป็นกฎหมายตั้งแต่ ๓๐ ธันวาคม ค.ศ. ๕๓๓ (ดู Mozley and Whiteley's Law Dictionary, edited by John B. Saunders, London: Bulterworths 1970, Third Reprint 1975, p. 111 และ "Justinian Code" Encyclopaedia Britannica, Op.cit., Micropaedia, Vol: 5, p. 645)

ฉะนั้น จะเห็นได้ว่าในสมัยโบราณนี้ มนุษย์ยังไม่มีความคิดที่จะครอบครองทะเลไว้เป็นสมบัติของตน ชาติที่มีอำนาจทางทะเลก็หวังเพียงให้ตนสามารถสัญจรไปมาในท้องทะเลโดยสะดวก ไร้อุปสรรคขวางเท่านั้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการมองไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องทำเช่นนั้น โดยสาเหตุนานาประการ แต่ความคิดนี้ก็สอดคล้องกับทฤษฎีหลักอันหนึ่งของกฎหมายทะเลในภายหลัง คือทฤษฎีเสรีภาพในทะเลหลวง (Freedom of the High Seas)

๒. สมัยกลาง (Middle Ages)

ในสมัยกลางและในต้นสมัยใหม่ที่คาบเกี่ยวกับปลายสมัยกลาง เป็นสมัยที่ประเทศที่มีอำนาจในยุโรปเริ่มสนใจการเดินทางเรืออย่างจริงจัง การค้าขายทางเรือได้สร้างความมั่งคั่งให้แก่หลาย ๆ ประเทศ รวมทั้งการที่หลายชาติในยุโรปได้ส่งนักเดินเรือไปค้นพบดินแดนใหม่ ๆ และพบเส้นทางเดินเรือที่จะใช้ติดต่อค้าขายกับประเทศในเอเชียได้สะดวก เป็นเหตุให้ได้ผลประโยชน์อย่างมากมายจากประเทศเหล่านั้น จึงทำให้เริ่มมีความคิดที่จะครอบครองบางส่วนของทะเลไว้เป็นอาณาเขตของตน เพื่อเป็นทางแสวงหาประโยชน์บางประเทศ หรือบางชาติก็อ้างสิทธิเฉพาะทะเลในส่วนที่ใกล้ชิดกับผืนแผ่นดินของตน บางประเทศก็อ้างสิทธิครอบครองทะเลและมหาสมุทรเป็นบริเวณกว้างใหญ่และห่างไกลจากแผ่นดินของตน ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างต่อไปนี้

ในยุคแรกของสาธารณรัฐอิตาลี (Italian Republics) ราวคริสต์ศตวรรษที่ ๑๓ เมืองเวนิส (Venice) ซึ่งร่ำรวยจากการค้าขาย และมีกำลังทางเรือที่เข้มแข็ง ใ้คอ้างสิทธิของตนเหนือทะเลเอเดรียติก (Adriatic Sea)^๒ โดยอาศัยกำลังทหารของตนข่มขู่และบังคับให้เมืองอื่น ๆ

^๒ทะเลเอเดรียติก (Adriatic Sea) เป็นทะเลภายในที่แยกจากทะเลเมดิเตอร์เรเนียน (Mediterranean Sea) เป็นทะเลคั่นระหว่างประเทศอิตาลีพากหนึ่งกับประเทศยูโกสลาเวียและประเทศอัลบาเนียอีกพากหนึ่ง.

ที่ตั้งอยู่แถบชายฝั่งทะเลเอเดรียติกยอมรับสิทธิของตน ที่จะห้ามเรือของชาติ
ใด ๆ ผ่านเขาออก และมีสิทธิที่จะเก็บภาษีผ่านทางของเรือจากเมืองอื่น ๆ
ได้ สิทธิดังกล่าวของเวนิส ปรากฏว่าได้มีหลายประเทศที่ยอมรับโดยไม
คัดค้าน เช่นในปี ค.ศ. ๑๔๗๘ พระเจ้าจักรพรรดิ Frederick III แห่ง
เยอรมันก็ได้ทรงขออนุญาตต่อเวนิส ที่จะขนส่งข้าวโพดจากเมืองอะปุลเลีย
(Apulia) ผ่านทะเลเอเดรียติก

เมืองเจนัว (Genoa) ซึ่งตั้งอยู่อีกฟากหนึ่งของคาบสมุทรอิตาลี
(Italian Peninsula) ก็ได้ประกาศอ้างสิทธิเหนือทะเลเล็กเวียน
(Ligurian Sea) รวมทั้งรัฐอื่น ๆ ตามชายฝั่งทะเลเมดิเตอร์เรเนียนก็ได้
ปฏิบัติตามอย่าง โดยอ้างสิทธิเหนืออาณาที่อยูใกล้ประเทศของตน

ทางเหนือของยุโรปก็เป็นอีกบริเวณหนึ่งที่ได้มีการค้นคว้าในเรื่องนี้
เดนมาร์ก (Denmark) สวีเดน (Sweden) และโปแลนด์ (Poland) ได้แย่ง
กันอ้างสิทธิในบริเวณทะเลบอลติก (Baltic Sea) และบริเวณมหาสมุทร
อาร์กติก (Arctic Ocean) การอ้างสิทธิเหนืออาณาของประเทศกลุ่ม
สแกนดิเนเวียนี้ อาจนับได้ว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญในประวัติศาสตร์
เป็นอย่างมาก เพราะก่อให้เกิดการสงคราม สนธิสัญญา และข้อพิพาทอย่าง
มากมายเกี่ยวกับการประมง การค้า และการเดินเรือ

อังกฤษก็ได้อ้างอธิปไตยเหนือทะเลที่เรียกว่า " Narrow Seas " ^๓
ทะเลเหนือ (North Sea) และบริเวณหนึ่งของมหาสมุทรแอตแลนติก ซึ่งมี
อาณาเขตจากแหลมฟินิสเตอร์ (Cape Finisterre) ของสเปนอ้อมรอบเกาะ
อังกฤษไปถึงเมืองสแตคแลนด์ (Stadland) ของนอร์เวย์ (Norway)

^๓ "Narrow Sea" ประกอบด้วยของแคบเซนต์จอร์จ (St. George's
Channel) ของแคบบริสตอล (Bristol Channel) ทะเลไอริช (Irish Sea)
และของแคบเหนือ (North Channel)

ทางตะวันตกเฉียงใต้ของทวีปยุโรป ประเทศมหาอำนาจทางทะเล ในสมัยนั้น ๒ ประเทศคือ สเปน (Spain) และโปรตุเกส (Portugal) ก็ พยายามแข่งขันเพื่อชิงความเป็นเจ้าทะเลของโลก แต่ในที่สุด โดยผลของ โองการสันตปาปาอเล็กซานเดอร์ที่ ๖ (Bull of Pope Alexander VI) เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ในปี ค.ศ. ๑๔๙๔ และโองการของสันตปาปาจูเลียส ที่ ๒ (The bull Ea Quae of Julius II) เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ค.ศ. ๑๕๐๖ รวมทั้งสนธิสัญญาแห่งเมืองทอร์คิซิลล์ (Treaty of Tordesillas)^๔ ซึ่งประเทศทั้งสองจัดทำขึ้นเมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ค.ศ. ๑๔๙๔ สเปนกับ โปรตุเกสได้ตกลงกัน แบ่งการครอบครองน่านน้ำในบริเวณต่าง ๆ กล่าวคือ บริเวณตะวันตกของมหาสมุทรแอตแลนติก ซึ่งแบ่งโดยเส้นสมมุติ ซึ่งอาศัย เส้นลองจิจูด (longitude) ซึ่งอยู่ห่างจากหมู่เกาะเคปเวิร์ด (Cape Verde Islands) ๓๗๐ ลีค (ประมาณ ๑,๓๐๐ ไมล์) อยู่ภายใต้อำนาจสิทธิขาด ของสเปน รวมทั้งทะเลบริเวณอ่าวเม็กซิโก (Gulf of Mexico) และใน มหาสมุทรแปซิฟิก ส่วนโปรตุเกสมีอำนาจสิทธิขาดเหนือบริเวณตะวันออก ของมหาสมุทรแอตแลนติก ตั้งแต่ประเทศมออคโค (Morocco) ลงไป รวมทั้งในมหาสมุทรอินเดียด้วย การแบ่งครั้งนี้ประเทศทั้ง ๒ ได้ครอบครองน่าน น้ำของโลกไปเป็นพื้นที่มหาศาล ประเทศต่าง ๆ ในยุโรปจึงพากันไม่พอใจ และไม่ยอมรับโองการของสันตปาปาและสนธิสัญญาแห่งเมืองทอร์คิซิลล์ ดังกล่าว

สรุปแล้วจะเห็นได้ว่า ความคิดเกี่ยวกับเรื่องการครอบครองอาณา เขตในทะเลในสมัยกลาง หรือในสมัยกลางคาบเกี่ยวกับสมัยใหม่ เป็น เรื่องของการอ้างสิทธิ์ตามอำเภอใจ เพื่อผลประโยชน์ของคนแต่ละราย ไม่มี

^๔ ทอร์คิซิลล์ (Tordesillas) เป็นชื่อของเมือง ๆ หนึ่ง อยู่ ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศสเปน

หลักเกณฑ์หรือขอบเขตที่แน่นอนเหมือนสมัยปัจจุบัน เป็นเรื่องที่ยังขึ้นอยู่กับกำลังและอำนาจ ผู้ที่มีกำลังเข้มแข็งกว่าย่อมได้เปรียบกว่า เช่นกรณีของสเปนและโปรตุเกสที่บังอาจอ้างสิทธิเด็ดขาด แมกระทั่งทะเลหลวง ที่มีบริเวณกว้างใหญ่ไพศาลหลายบริเวณ ซึ่งห่างจากแผ่นดินผืนดินของตนเป็นอันมาก สำหรับประเทศที่ไม่มีกำลังทางทะเลที่เข้มแข็ง หรือที่มีประสิทธิภาพในยุคนั้นจึงยอมไม่มีสิทธิที่จะครอบครองอาณาเขตทางทะเลใด ๆ ไว้เป็นของตนได้เลย หรือแม้จะไต่ถามเฉพาะส่วนที่ไม่กระทบกระเทือนผลประโยชน์ของชาติที่มีอำนาจทางทะเลเท่านั้น

๓. สมัยใหม่ (Modern Period)

สมัยนี้เป็นยุคที่เริ่มมีการเขียน การตีพิมพ์ เผยแพร่ความคิดหรือคำกล่าวอ้างเกี่ยวกับสิทธิของประเทศต่าง ๆ ที่จะใช้หรือครอบครองทะเลมหาสมุทรในหลายแง่หลายมุมด้วยกัน ความคิดเหล่านั้นนับว่าเป็นตัวเป็นตนขึ้นกว่าในยุคก่อน ๆ เนื่องจากได้เริ่มมีโรงพิมพ์ที่จะพิมพ์หนังสือออกเผยแพร่ได้เป็นจำนวนมากเป็นครั้งแรกใน พ.ศ. ๒๐๐๐ (ค.ศ. ๑๔๕๗) และแม้ว่าเบื้องหลังของความคิดเหล่านั้นจะมาจากจุดมุ่งหมายที่ต้องการพิทักษ์ผลประโยชน์ในทะเลของแต่ละฝ่าย จึงได้พยายามสร้างทฤษฎีต่าง ๆ ขึ้นมาอ้างอิงเป็นเหตุผลของตน โดยมุ่งหวังที่จะชักจูงให้ประเทศอื่น ๆ เห็นด้วยกับความเห็นเหล่านั้น เพื่อผลประโยชน์หรืออำนาจของตนจะได้คงอยู่หรือมีขึ้น หรือเพื่อบั่นทอนอำนาจหรือผลประโยชน์ของฝ่ายตรงข้าม อย่างไรก็ตาม ความคิดเหล่านั้นถือว่ามีคุณค่าและเป็นที่มาของกฎหมายทะเลที่เป็นหลักใหญ่ ๆ อยู่หลายเรื่อง รวมทั้งเป็นต้นกำเนิดในการพัฒนากฎหมายทะเลในปัจจุบัน

ในตอนต้นของสมัยใหม่ หลังจากที่มีโองการสันคปาปาอเล็กซานเดอร์ที่ ๖ ใน ปี ค.ศ. ๑๔๙๓ และสเปนกับโปรตุเกสได้ประกาศ "Treaty of Tordesillas" ใน ค.ศ. ๑๔๙๔ (พ.ศ. ๒๐๓๗) แบ่งสิทธิครอบครองทางทะเลกันแล้ว ประเทศต่าง ๆ ในยุโรปก็ได้มีปฏิริยาคัดค้านกันทั่วไป พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงกล่าวถึงเรื่องนี้ไว้ใน

พระราชนิพนธ์ของพระองค์ดังนี้^๕

"...การอ้างตนเป็นเจ้าทะเลเช่นนี้ ก็ด้วยความมุ่งหมายที่จะปิดประตู
 ค้า คือกีดกันมิให้ชนชาติอื่นไปมาค้าขายในท้องทะเลนั้น ๆ เป็นที่ตั้ง
 และประเทศที่อ้างตนเป็นเจ้าทะเล ไต่พยายามที่จะออกบัญญัติห้าม
 การค้าเนิ่นสะดวกในท้องทะเลนั้น ๆ ในอดีตสมัยโน้นอังกฤษมิได้เป็น
 ประเทศที่มีอำนาจในทะเล แต่เป็นชาติที่มีคนเดินทะเลมาก จึงรู้สึก
 ความรำคาญ ไม่พอใจในกฎที่มีผลกีดกันทะเลเช่นนั้น เหตุฉะนี้
 เมื่อปี พ.ศ. ๒๐๓๕ พระเจ้าเฮนรี่ที่ ๗ แห่งกรุงอังกฤษ จึงได้ตกลง
 ทำสัญญากับเจ้าฟิลิปแห่งออสเตรีย เจ้าครองนครบูร์กอญ เป็นสัญญา
 ที่เรียกตามภาษาละติน "อินเตร์คัวร์สึส มัจนัส" (Intercursus
 Magnus) แปลว่า "การไปมาสะดวกใหญ่" ซึ่งมีถ้อยคำบัญญัติไว้ว่า
 อนุญาตให้ประมงทุกชาติจับปลาได้ในท้องทะเลหลวงทุกแห่ง โดยไม่
 ต้องมีอาชญาบัตรหรือหนังสือคุมตัว พระเจ้าฟรังซัวสที่ ๑ แห่งกรุง
 ฝรั่งเศสก็ได้ออกหนังสือราชานุมัติเมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๐๓๖
 อนุญาตให้ชาวฝรั่งเศสขึ้นอำนาจของพวกโปรตุเกสผองพวงทะเล
 บางแห่ง และไต่ทรงยืนยันอย่างแข็งแรงแจว่า ชาวฝรั่งเศสมีสิทธิที่จะ
 ดำเนินสะดวกในทะเลทั้งปวง พระราชินีเอลิซาเบทแห่งกรุงอังกฤษ
 (รัชสมัย พ.ศ. ๒๑๑๑ ถึง ๒๑๔๖) ก็ไต่เคยทรงร้องแทนชาติอังกฤษ
 อย่างแข็งแรงแเป็นอยู่หลายครั้งว่า ชาวอังกฤษมีสิทธิที่จะเดินเรือ
 ในทะเลอันเป็ค คัดค้านรัฐประศาสน์ของเนมมาร์ค และสเปน
 ที่หวงทะเล ในสมัยแห่งพระราชินีเอลิซาเบทนี้ คนเดินเรืออังกฤษ
 กำลังพยายามทำลายการปิดประตูค้าขายของสเปน และกำลังนำเรือเขา
 ไปสู่ท้องทะเลทั่วไป การหวงทะเลไต่เป็นสาเหตุสงครามในอดีตสมัย
 หลายคราวมาแล้ว..."

^๕ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, "เสรีภาพแห่ง
 ทะเล", กฎหมายทะเล เล่ม ๑ (กรุงเทพฯ : องค์การค้ำของ
 คุรุสภา ๒๕๑๐), หน้า ๑๒ - ๑๔.

ต่อมา ฮิวโก โกรทียุส (Hugo Grotius) ๑๐ รัฐบุรุษและนักกฎหมายชาวเนเธอร์แลนด์ได้เขียนบทความเรื่อง "Mare Liberum" ซึ่งแปลว่า "เสรีภาพในท้องทะเล" โจมตีการอ้างอธิปไตยเหนือทะเลหลวงของประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะโปรตุเกสและสเปน โดยมีข้อโต้แย้งทั้งหมดสรุปได้ ๖ ข้อ คือ

๑. ตามกฎหมายระหว่างประเทศ บุคคลทุกคนย่อมเดินเรือได้โดยเสรี (จากบทที่ ๑ ของบทความ)

ฮิวโก โกรทียุส เป็นนักกฎหมายระหว่างประเทศ และนักการเมืองที่มีชื่อเสียงชาวเนเธอร์แลนด์ เกิดที่เมืองเดลฟท์ (Delft) เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๑๒๖ (ค.ศ. ๑๕๘๓) เป็นบุคคลที่เฉลียวฉลาดมาก สามารถแตกโคลงภาษาลาตินได้ เมื่ออายุ ๘ ขวบ และเขาเรียนอักษรศาสตร์ในมหาวิทยาลัย เมื่ออายุ ๑๑ ขวบ เริ่มเรียนกฎหมายเมื่ออายุ ๑๕ ขวบ และได้รับปริญญาคุณวุฒิบัณฑิตทางกฎหมายในที่สุด ฮิวโก โกรทียุสได้เขียนบทความทางจิตวิทยา โคลงกลอน และทางกฎหมายไว้มากมาย บทความทางกฎหมายที่มีชื่อเสียงได้แก่ "กฎหมายว่าด้วยทรัพย์สินของเชลย และทรัพย์สินที่ได้จากการปล้นสะดม" (De Jure Praedae หรือ On the Law of Prize and Booty) ซึ่งบริษัทอินเดียตะวันออกของเนเธอร์แลนด์ได้ขอร้องให้ฮิวโก โกรทียุสเขียนขึ้นในปี ค.ศ. ๑๖๐๔ เพื่อรักษาสิทธิทางการค้าของตน ซึ่งถูกสเปนและโปรตุเกสยึดครองไป ต่อมาเมื่อปี ค.ศ. ๑๖๐๕ ฮิวโก โกรทียุสได้แก้ไขปรับปรุงขอเขียนบทหนึ่งของบทความเรื่อง "De Jure Praedae" แสดงความเห็นที่ทุกชาติมีสิทธิที่จะเดินเรือในท้องทะเลได้โดยเสรี ภายใต้ชื่อเรื่องว่า "เสรีภาพในท้องทะเล" (Mare Liberum) นับว่าเป็นบทความที่มีชื่อเสียง และเป็นที่ยอมรับของนักกฎหมายระหว่างประเทศ คราวจนกระทั่งปัจจุบัน.

๒. โปรตุเกสไม่มีสิทธิที่จะอ้างอำนาจอธิปไตยโดยจำเพาะ (exclusive sovereignty) เหนือหมู่เกาะอินเดียตะวันออก (East Indies) ไม่ว่าจะเป็นการอ้างสิทธิจากการค้นพบ (จากบทที่ ๒) อ้างสิทธิที่ไปประทานให้ (จากบทที่ ๓) หรืออ้างสิทธิที่ได้มาจากการสงคราม (ตามบทที่ ๔)

๓. ทะเลและสิทธิการเดินเรือในทะเลมีได้เป็นของโปรตุเกส โดยการยึดครอง (จากบทที่ ๕) หรือโดยอาศัยโองการของโป๊ป (บทที่ ๖) หรือโดยอายุความครองครอง หรือโดยจารีตประเพณี (จากบทที่ ๗)

๔. ตามกฎหมายระหว่างประเทศ บุคคลทุกคนยอมทำการค้าขายได้โดยเสรี (จากบทที่ ๘)

๕. สิทธิที่จะทำการค้าขายกับประเทศในหมู่เกาะอินเดียตะวันออกมีได้เป็นของโปรตุเกสโดยเฉพาะ ไม่ว่าจะโดยอ้างการยึดครอง (จากบทที่ ๕) หรืออ้างโองการของโป๊ป (จากบทที่ ๑๐) หรืออ้างอายุความครอบครอง หรืออ้างจารีตประเพณี (จากบทที่ ๑๑)

๖. การที่โปรตุเกสห้ามมิให้ชาติอื่นทำการค้าขายกับประเทศในหมู่เกาะอินเดียตะวันออกนั้น ถือว่าไม่เป็นธรรม (จากบทที่ ๑๒) เนเธอร์แลนด์จะต้องรักษาสีขงตนในทางการค้า ไม่ว่าจะโดยสันติวิธี โดยการทำสนธิสัญญา หรือโดยการทำสงคราม (จากบทที่ ๑๓)

ความเห็นของโกรติอุส เมื่อสรุปโดยทั่ว ๆ ไปแล้ว ก็คือ "ทะเลไม่อาจได้มาโดยการยึดครอง เนื่องจากทะเลเป็นทางหลวงร่วมกัน ซึ่งเชื่อมประเทศและทวีปต่าง ๆ ฉะนั้น จึงควรปล่อยให้ทุกรัฐในโลกมีเสรีภาพที่จะใช้ได้ รัฐใดรัฐหนึ่งจะยึดเอาทะเลใด ๆ เขาไว้ในเขตอำนาจของตนไม่ได้" ๑๑

ความเห็นนี้เป็นที่มาสำคัญของหลักการ ในเรื่องเสรีภาพ

อย่างไรก็ตาม หลังจากที่โกรติอุสได้แสดงความคิดเห็นดังกล่าวไปแล้ว ๔ ปี เนเธอร์แลนด์ก็ได้มีอำนาจเต็มที่แทนโปรตุเกสในบริเวณหมู่เกาะอินเดียตะวันออก ทำให้เนเธอร์แลนด์ได้รับผลประโยชน์มหาศาลจาก

แห่งทะเล " (Freedom of the Seas) ซึ่งได้กลายเป็นหลักกฎหมาย
ระหว่างประเทศ อันเป็นที่ยอมรับกันทั่วโลก

ความเห็นของโกรทีอุสดังกล่าวได้ทำให้ความไม่พอใจให้แก่ประเทศ
ต่าง ๆ ที่กำลังต้องการแผ่ขยายอำนาจทางทะเลเป็นอันมาก โดยเฉพาะ
อังกฤษ ได้มีการคัดค้านอย่างรุนแรง ทั้งนี้เพราะแม้อังกฤษในยุคนั้นจะ
สนับสนุนหลักการของเสรีภาพในการเดินเรือในทะเลหลวง แต่โดยที่อังกฤษ
ได้อำนาจอธิปไตยเหนืออาณาเขตทางทะเลที่ประชิดกับชายฝั่งของตน
เป็นทะเลอาณาเขตและเขตประมงโดยจำเพาะ เนื่องจากเรือประมงของ
ชาวเนเธอร์แลนด์ได้เข้าไปจับปลาเฮริงในบริเวณทะเลรอบฝั่งอังกฤษเป็น
ประจำ อังกฤษจึงเกิดความไม่พอใจ เนื่องจากอยู่ในชายการโจมตีของ
โกรทีอุสด้วย อังกฤษจึงได้ให้วิลเลียม เวลวูด (William Welwood) และ
จอห์น เซลเดน (John Selden) แสดงความเห็นโต้แย้งหลักการของโกรทีอุส
และสนับสนุนการอ้างอำนาจอธิปไตยเหนืออาณาเขตทางทะเลที่ประชิดกับ
ชายฝั่งอังกฤษ โดยเฉพาะเซลเดน ซึ่งเป็นนักกฎหมายและนักการเมืองที่มี
ชื่อเสียงของอังกฤษ ได้เขียนหนังสือเล่มหนึ่งชื่อว่า "ทะเลที่ถูกปิด" (Mare
Clausum) ในปี ค.ศ. ๑๖๓๕ ขึ้นโต้แย้งหลักการของโกรทีอุสที่ว่า "รัฐใด
รัฐหนึ่งจะยึดเอาทะเลใด ๆ เขาไว้ในเขตอำนาจของตนไม่ได้" โดยเซลเดน

การค้าขาย จึงคิดที่จะจำกัดอิทธิพลของอังกฤษ ซึ่งยังคงมีอยู่บ้างในหมู่เกาะ
อินเดียตะวันออก ความเห็นของโกรทีอุส ซึ่งปรากฏในบทความเรื่อง
"เสรีภาพในท้องทะเล" กลับกลายเป็นข้อโต้แย้งของการที่จะผูกขาดการค้า
ขายทางทะเลแต่เพียงผู้เดียวของเนเธอร์แลนด์เอง จึงปรากฏว่าโกรทีอุส
ต้องไปแสดงความเห็นคัดค้านหลักการของตัวเองในเรื่อง "เสรีภาพใน
ท้องทะเล" ที่กรุงลอนดอน และกล่าวสนับสนุนการผูกขาดการค้าขายบริเวณ
หมู่เกาะอินเดียตะวันออกแต่เพียงผู้เดียวของเนเธอร์แลนด์

เห็นว่าทะเลเป็นสิ่งที่อาจครอบครองและแบ่งสรรกันได้ และรัฐก็ย่อมมีสิทธิที่จะครอบครองบางส่วนของทะเล หากว่ามีกำลังทางเรือพอที่จะรักษาสิทธิของตนไว้ได้ เซลเดนไคส์รูปในที่สุดว่า อังกฤษได้ใช้อำนาจอธิปไตยของตนเหนือทะเลที่ติดกับชายฝั่งของตนมาเป็นเวลานาน และติดต่อกัน โดยเฉพาะบริเวณฝั่งตะวันออกและทางใต้ของทะเลอังกฤษ ซึ่งอยู่ระหว่างอังกฤษกับเนเธอร์แลนด์ และเยอรมัน และระหว่างอังกฤษกับฝรั่งเศสตามลำดับ ฉะนั้นบริเวณดังกล่าวจึงถือเสมือนว่าเป็นดินแดนของกษัตริย์อังกฤษ เช่นเดียวกับดินแดนทางบกของอังกฤษ

ความคิดเห็นของเซลเดนไคส์ เป็นการพิทักษ์ผลประโยชน์ของอังกฤษโดยแท้ และเป็นการขัดต่อหลักเสรีภาพในท้องทะเล (Freedom of the Seas) อันเป็นที่มาของผลประโยชน์ของชาตินักเดินเรือหลายชาติในยุโรป ซึ่งเป็นอารยประเทศและมีสิทธิมีเสียงในเวทีการเมืองของโลกในยุคนั้น เช่น เนเธอร์แลนด์ อิตาลี ฝรั่งเศส เดนมาร์ค ฯลฯ ซึ่งได้ประโยชน์จากการค้าขายทางเรือมากกว่าจากการประมง ฉะนั้น ประเทศเหล่านั้นจึงไม่ต้องการที่จะให้ประเทศชายฝั่งทะเลอื่น ๆ อ้างสิทธิเหนือทะเล ซึ่งจะก่อให้เกิดความไม่สะดวกแก่การเดินเรือ จึงมีคตินิยมชมชื่นความคิดเห็นของเซลเดนไคส์กลับไปสนับสนุนความเห็นของโกรติอุสเป็นส่วนใหญ่ ส่วนชาติหรือประเทศชายฝั่งทะเลในทวีปอื่นที่ยังไม่เจริญนั้น ย่อมไม่มีกำลังอำนาจใด ๆ ที่จะสนับสนุนหรือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของเซลเดนไคส์สำหรับอังกฤษแต่เดิมนั้น ก็ได้สนับสนุนหลักเสรีภาพในท้องทะเล แต่โดยที่ต้องการรักษาผลประโยชน์ทางการประมง ซึ่งได้จากการจับปลาเฮริงที่ชุกชุมเป็นจำนวนมากในบริเวณชายฝั่งรอบเกาะอังกฤษไว้เป็นของตนแต่เพียงผู้เดียว จึงได้ประกาศทฤษฎีดังกล่าวขึ้น ฉะนั้น ทฤษฎีของโกรติอุสในเรื่องเสรีภาพในท้องทะเลจึงเป็นที่นิยมนับถือมากกว่าทฤษฎีของเซลเดนไคส์ ประเทศต่าง ๆ จึงยังไม่ได้กำหนดทะเลอาณาเขตหรือเขตประมงของตนขึ้นในระบายนั้น

ทฤษฎีของบิงเคอชอค

ในปลายศตวรรษที่ ๑๑ และต้นศตวรรษที่ ๑๕ อาจจะถูกเหตุผลจากการเพิ่มมากขึ้นของพลเมืองในประเทศต่าง ๆ ซึ่งทำให้ต้องหาอาหารเพิ่มขึ้น เพื่อเลี้ยงประชาชนของตน อาหารจากทะเลก็ได้รับความสนใจมากขึ้นด้วย ประกอบกับความเจริญในทางวิชาการประเทศต่าง ๆ จึงเริ่มมองเห็นความจำเป็นที่จะต้องหวงกันอาณาเขตทางทะเลบางส่วนที่ติดกับชายฝั่งไว้เป็นสิทธิของตนโดยเฉพาะ เพื่อป้องกันมิให้ประเทศอื่นมาแย่งผลประโยชน์ทางการประมง ฉะนั้น จึงปรากฏสภาพการณ์ที่ค่อนข้างน่าแปลกขึ้น กล่าวคือ ขณะที่ประเทศเหล่านั้นยังยึดถือความคิดเห็นตามทฤษฎีของโกรคิอุสว่าทะเลไม่ควรอยู่ภายใต้อำนาจของรัฐใด ทุกคนมีสิทธิที่จะใช้ทะเลโดยเสรีเพื่อวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ได้แต่ในทางปฏิบัติกลับเป็นไปในทางตรงข้าม คือมีการเรียกร้องสิทธิโดยจำเพาะ (Exclusive right) เหนืออาณาเขตทางทะเลที่ติดกับชายฝั่งของตน และแนวโน้มนี้ได้ค่อย ๆ แพร่ขยายจนเป็นที่ยอมรับกันในกฎหมายระหว่างประเทศ

ในสมัยนั้น การกำหนดเขตทางทะเลยังไม่มีหลักเกณฑ์ใด ๆ ที่จะยึดถือ บางทีก็เอาระยะที่สายตามนุษย์อาจมองเห็นได้ไกลที่สุด ในเวลากลางวันที่มีอากาศแจ่มใส (the range of vision on a fair day) เป็นหลัก กำหนดความกว้างของอาณาเขตทางทะเลของตน บางทีก็เอาระยะยิงปืนใหญ่บนฝั่ง (the range of cannons on shore)^{๑๖} เป็นหลัก

ต่อมาในปี ค.ศ. ๑๗๐๒ คอร์นเนอลิอุส ฟัน บิงเคอชอค (Cornelius van Bynkershoek) นักนิติศาสตร์ชาวเนเธอร์แลนด์ได้เขียน

^{๑๖}
Fulton, The Sovereignty of the Sea, William Blackwood and Sons, 1911, pp. 537 - 538.

^{๑๗}
Ian Brownlie, Principles of Public International Law, London: Clarendon Press. Oxford, 1973, second edition, pp.191-192.

บทความชื่อว่า "วาทะเรื่องการครอบครองทะเล" (De Dominio Maris) สนับสนุนความเห็นของโกรทียุสในเรื่องของเสรีภาพในท้องทะเล แต่ บิงเคอชอคได้แสดงความเห็นบางข้อแตกต่างกับโกรทียุส กล่าวคือ บิงเคอชอค เห็นว่าบางส่วนของทะเลอาจถูกครอบครองโดยรัฐใดรัฐหนึ่งได้ แต่ส่วนที่ไม่มี ผู้ใดครอบครอง ประเทศอื่น ๆ ย่อมใช้ประโยชน์ได้เป็นส่วนรวม และ บิงเคอชอคได้เสนอแนะให้รัฐชายฝั่งทะเลกำหนดขอบเขตการครอบครอง อาณาเขตในทะเล หรือที่เรียกว่าทะเลอาณาเขต (Territorial Sea) โดยถือ ระยะที่กระสุนปืนใหญ่ที่ยิงไปจากฝั่งตกไกลสุดเป็นเกณฑ์ เนื่องจากบิงเคอชอค เห็นว่า "อำนาจปกครองดินแดนย่อมสิ้นสุดลง ณ ที่ซึ่งกำลังอาวุธครอบคลุม ไปถึง" (Terrae dominium finitur ubi finitur armorum vis - The dominion of the land ends where the power of the arms ends)

จากหลักวิถีกะสุนปืนใหญ่ (Cannon-shot Rule) ของบิงเคอชอค แนวความคิดเกี่ยวกับความกว้างของทะเลอาณาเขตก็วิวัฒนาการมาเป็นหลัก ๓ ไมล์ทะเล^{๑๔} ซึ่งหลักเกณฑ์นี้ได้เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปในยุโรปตะวันตก

^{๑๔} ศนยวิทย์ทรัพย์ากร
 ในขณะนั้นวิถีกะสุนปืนใหญ่ยังไม่ถึง ๓ ไมล์ทะเล แต่เฟอร์ดินานโด กาลิอานี (Ferdinando Galiani) นักเศรษฐศาสตร์ชาวอิตาลีได้เสนอหลัก ๓ ไมล์ทะเลแทนหลักวิถีกะสุนปืนใหญ่ (ดู Wyndham L. Walker) ในเรื่อง Territorial Waters: The Cannon Shot Rule ปี ค.ศ. ๑๘๔๕, หน้า ๒๓๐ - ๒๓๑) และทอมัส เจฟเฟอร์สัน (Thomas Jefferson) ประธานาธิบดีคนที่ ๓ ของสหรัฐฯ ได้ยอมรับหลักการ ๓ ไมล์ทะเลมาใช้เป็นครั้งแรก (ดู Jessup, The Law of Territorial Waters and Maritime Jurisdiction ปี ค.ศ. ๑๙๒๗, หน้า ๗).

และยุโรปตอนใต้ ในปลายศตวรรษที่ ๑๘ อย่างไรก็ตาม ยังมีหลายประเทศ ที่มีใต้อธิปไตยของบึงเคอซอกในการกำหนดเขตทะเลของตน เช่น เคนมาร์ค และนอร์เว ประกาศความกว้างทะเลอาณาเขต ๔ ไมล์ทะเล เมื่อปี ค.ศ. ๑๗๔๕ สวีเดนใต้อธิปไตย ๔ ไมล์ทะเลเช่นเดียวกันในปี ค.ศ. ๑๗๗๕ สเปนนั้นได้ประกาศ ๖ ไมล์ทะเลเมื่อปี ค.ศ. ๑๗๖๐ ประเทศมหาอำนาจ ในสมัยนั้นที่ยอมรับหลัก ๓ ไมล์ทะเล ได้แก่ อังกฤษและสหรัฐอเมริกา อังกฤษ ได้ออกกฎหมายภายในหลายฉบับรับรองหลัก ๓ ไมล์ทะเล และสหรัฐฯ ก็ได้ ออกกฎหมายรับรองในปี ค.ศ. ๑๗๙๔ เช่นกัน

เหตุการณ์เท่าที่ผ่านมาในสมัยใหม่ (Modern Period) จากช่วงเวลาที่มีการเริ่มเผยแพร่ทฤษฎีเสรีภาพในท้องทะเลของโกรทคือส จนกระทั่งถึงระยะที่มีการเสนอหลักวิถีกระแสน้ำใหญ่ของบึงเคอซอก นับว่าเป็นหน้าประวัติศาสตร์ที่สำคัญยิ่งของมนุษยชาติ ที่ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้และครอบครองทะเลยิ่งกว่าในสมัยที่แล้ว ๆ มา และเป็นต้นตอที่นำไปสู่การวิวัฒนาการของกฎหมายทะเลในขั้นต่อไปในสมัยปัจจุบัน

ข้อที่น่าสังเกตคือ ในสมัยใหม่นี้ อาณาเขตทางทะเลยังมีอยู่ประเภทเดียว คือเขตที่รัฐชายฝั่งมีอำนาจอธิปไตยอย่างเต็มที่ ซึ่งใกล้เคียงกับเขตที่เรียกว่า ทะเลอาณาเขต (Territorial Sea) ในปัจจุบัน สำหรับเขตหวงห้ามทางการประมงนั้น ในสมัยนั้นคงจะรวมอยู่ในทะเลอาณาเขตด้วยกัน เพราะไม่ปรากฏว่าได้มีการเรียกร้องเขตประมงต่างหากออกไปจากทะเลอาณาเขต

๔. สมัยปัจจุบัน (Contemporary Period)

สมัยปัจจุบันนี้เริ่มในราวศตวรรษที่ ๑๙ อันเป็นระยะที่หลัก ๓ ไมล์ทะเลได้เป็นที่ยอมรับของประเทศต่าง ๆ มากขึ้น ฝรั่งเศส เบลเยียม โปรตุเกส เยอรมัน รัสเซียและแม้กระทั่งเคนมาร์คที่เคยใช้หลัก ๔ ไมล์ทะเล เมื่อปี ค.ศ. ๑๗๔๕ ก็ล้วนแต่หันมาใช้หลัก ๓ ไมล์ทะเล ในการกำหนดความกว้างทะเลอาณาเขตของตน

อย่างไรก็ตาม แนวโน้มของกฎหมายทะเลระยะนี้ มีลักษณะสำคัญของการพัฒนา ซึ่งเกิดจากความเกี่ยวเนื่องอย่างใกล้ชิดระหว่างการเรียกร้องการมีสิทธิเหนือทะเลหลวง เพื่อวัตถุประสงค์โดยเฉพาะบางประการกับการขยายอำนาจอธิปไตยเข้าไปในทะเล ประเทศต่าง ๆ จะเริ่มเรียกร้องอาณาเขตทางทะเลกว้างขวางขึ้น โดยการอ้างว่าเพื่อวัตถุประสงค์โดยเฉพาะบางประการ ซึ่งไม่ใช่เป็นการอ้างอำนาจอธิปไตย หรือยึดเป็นสิทธิครอบครองโดยเด็ดขาด เช่น โปรตุเกส เรียกร้องสิทธิเหนือเขตทางทะเล ๒ ไมล์ทะเลจากชายฝั่ง เพื่อวัตถุประสงค์ทางศุลกากร (Customs) และเพื่อความเป็นกลาง (neutrality) ซึ่งต่อมาพัฒนาเป็นการอ้างอำนาจอธิปไตยเหนือเขตคังกลาว และกลายเป็นทะเลอาณาเขต (Territorial Sea) ไปในที่สุด สเปนก่อนที่จะอ้างอำนาจอธิปไตยเด็ดขาดเหนือทะเลอาณาเขตเป็นระยะ ๒ ไมล์ทะเล ก็ได้เริ่มอ้างสิทธิเป็นเขตทางศุลกากรก่อน แล้วจึงกลายเป็นทะเลอาณาเขตในภายหลัง รัสเซียก็เช่นกัน แม้จะยึดถือหลัก ๓ ไมล์ทะเล แต่ก็ได้เริ่มเรียกร้องสิทธิในการควบคุมการศุลกากรและการประมงเหนือเขตทางทะเลเป็นระยะ ๑๒ ไมล์ทะเลจากชายฝั่งควาย และปรากฏว่าในที่สุดรัสเซียก็ประกาศเขตคังกลาวเป็นทะเลอาณาเขตเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๖๐ ประเทศอื่น ๆ อีกหลายประเทศก็ได้ปฏิบัติเช่นเดียวกับรัสเซีย ในการเรียกร้องเขตต่อเนื่อง (Contiguous Zone) เพิ่มขึ้นจากทะเลอาณาเขตอันเป็นที่ยอมรับกันอยู่แล้ว ประเทศที่คัดค้านอย่างแข็งขันต่อการอ้างเขตต่อเนื่องออกไปเกินกว่า ๓ ไมล์ทะเลจากชายฝั่งในระยะนั้นได้แก่สหรัฐอเมริกา และอังกฤษ

ในระยะของการเริ่มต้นยอมรับเขต ๓ ไมล์ทะเลนี้ รัฐบาลฝั่งในยุโรปที่มีอำนาจทางทะเลบางรัฐ ยังไม่เห็นควากับการที่รัฐบาลฝั่งจะใช้อำนาจอธิปไตยอย่างเด็ดขาดเหนือทะเลอาณาเขต และยังมีไต่แยกความแตกต่างในทางกฎหมายระหว่างสถานะของทะเลอาณาเขตกับเขตอื่น ๆ ให้ชัดเจน ดังจะ

เห็นได้ว่า ในระหว่าง ค.ศ. ๑๘๔๘ และ ๑๘๕๒ ประเทศเบลเยียมได้
 คัดค้านการที่อังกฤษห้ามเรือประมงของเบลเยียมเข้าไปทำการประมงใน
 เขต ๓ ไมล์ทะเล ซึ่งเป็นทะเลอาณาเขตของอังกฤษ และในปี ค.ศ.
 ๑๘๗๕ เยอรมันได้ขอให้อังกฤษทบทวนพระราชบัญญัติว่าด้วยเขตอำนาจของ
 แดนดิน (Territorial Jurisdiction Act of 1871) ซึ่งประกาศใช้ใน
 ปี ค.ศ. ๑๘๗๘ โดยประกาศว่าอังกฤษมีอำนาจที่จะพิจารณาพิพากษา
 บรรดาอรรถคดีทางอาญา ซึ่งกระทำในบริเวณทะเลอาณาเขตของตนอย่าง
 เต็มที่ นอกจากนั้น ประเทศฝรั่งเศสก็ได้ปฏิเสธที่จะยอมรับสิทธิของอังกฤษ
 ในอันที่จะลงโทษชาวประมงฝรั่งเศสที่ลวงละเมิดเข้าไปในระยะ ๓ ไมล์
 ทะเลของอังกฤษ รัสเซียและโปรตุเกสก็จัดอยู่ในรัฐชายฝั่งประเภทนี้ด้วย
 อย่างไรก็ตาม ในตอนปลายศตวรรษที่ ๑๙ ประเทศต่าง ๆ ก็โดยยอมรับ
 อำนาจอธิปไตยโดยเด็ดขาดของรัฐชายฝั่งเหนืออาณาเขตโดยทั่วกัน

ในศตวรรษที่ ๑๙ นี้ ได้มีการทำสนธิสัญญาเกี่ยวกับการแบ่งปัน
 ผลประโยชน์ในทะเล และอาณาเขตทางทะเลหลายฉบับที่สำคัญ ๆ อาทิเช่น
 สนธิสัญญาว่าด้วยการประมงในทะเลเหนือในปี ค.ศ. ๑๘๘๒ (North Sea
 Fisheries Convention) ระหว่างรัฐชายฝั่งทะเลเหนือ เพื่อตกลงปัญหา
 การประมงระหว่างกัน เป็นต้น สำหรับคำพิพากษาเกี่ยวกับกฎหมายทะเล
 ที่สำคัญคือ "คดีการประมงในทะเลเบริง" (Behring Sea Fisheries Cases)
 คัดสินโดยศาลอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศ ในปี ค.ศ. ๑๘๙๓ และ
 ค.ศ. ๑๙๐๒ ๑๕

๑๕ "คดีการประมงในทะเลเบริง" (Behring Sea Fisheries
 Cases) นี้มี ๒ คดีด้วยกัน คือคดีระหว่างสหรัฐอเมริกากับแคนาดาในปี
 ค.ศ. ๑๘๙๓ และคดีระหว่างรัสเซีย กับสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ. ๑๙๐๒

ต่อมาในศตวรรษที่ ๒๐ หลักการวัดความกว้างของทะเลอาณาเขต โดยถือเอาระยะยิงปืนใหญ่ จึงเริ่มเสื่อมความนิยมลงไป เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าอย่างมากทางเทคโนโลยี ประเทศต่าง ๆ ใ้คิดค้นไปยึดถือ การกำหนดระยะทะเลอาณาเขตตามความจำเป็น หรือความต้องการของตนเอง ทำให้การกำหนดอาณาเขตทางทะเลของประเทศต่าง ๆ ลักลั่นกันเป็นอันมาก ประเทศทั้งหลายที่มีผลประโยชน์เกี่ยวของในทะเล จึงพยายามที่จะทำหลักปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องทะเลทั้งหมดของประเทศต่าง ๆ ซึ่งยึดถือแตกต่างกันอยู่นั้น ให้เป็นแนวเดียวกัน และเรื่องที่ถูกสนใจเป็นอันดับแรก คือเรื่องการอ้างเขตอำนาจในทะเล ซึ่งอยู่ติดกับชายฝั่งของรัฐ โดยรัฐต่าง ๆ พยายาม

คดีแรกมีสาเหตุมาจากการที่ชาวประมงของแคนาดาไปทำการจับแมวน้ำในบริเวณทะเลเบริงไกลรัฐอลาสกา (Alaska) แต่อยู่นอกเขต ๓ ไมล์ทะเลจากชายฝั่งของสหรัฐ ใ้ถูกรัฐบาลสหรัฐฯ จับและห้ามมิให้ชาวประมงแคนาดาไปล่าแมวน้ำในบริเวณนั้นอีก อังกฤษจึงประท้วงสหรัฐฯ โดยอ้างว่าเรือประมงดังกล่าวมิใช่เรือติดอาวุธ และทำการประมงอยู่ในเขตทะเลหลวง มิใช่หลวงล่าเขาไปในทะเลอาณาเขตของสหรัฐฯ ฝ่ายสหรัฐฯ แย่งว่าสหรัฐฯ มีอำนาจและหน้าที่ในการอนุรักษ์สัตว์น้ำในบริเวณที่ไกลชายฝั่งของตน และว่าถ้าปล่อยให้เรือประมงแคนาดาจับแมวน้ำอีกต่อไป ในลักษณะที่ไม่มีการควบคุม แมวน้ำก็จะสูญพันธุ์ไปในไม่ช้า เมื่อการเจรจาไม่เป็นที่ตกลงกัน คุกรณีจึงได้นำคดีขึ้นสู่อนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศ

คดีที่สอง อยู่ในลักษณะใกล้เคียงกัน โดยที่ฝ่ายรัสเซียเป็นฝ่ายจับกุมชาวประมงของฝ่ายสหรัฐฯ และคุกรณีก็ได้นำคดีขึ้นสู่ศาลเช่นเดียวกัน ทั้งสองคดี ศาลตัดสินในทำนองเดียวกันว่า การที่รัฐชายฝั่งจะบังคับใช้มาตรการอนุรักษ์การประมงต่อเรือของชาติอื่นในเขตทะเลหลวงนั้น ไม่อาจกระทำได้นับว่าคำพิพากษานี้ได้เน้นหลักเสรีภาพในทะเลหลวง (Freedom on the High Seas) ซึ่งรวมเสรีภาพในการประมงอยู่ด้วยนั้นให้เด่นชัด และแน่นอนยิ่งขึ้น (ดู Ian Brownlie, Op.cit., pp. 235-236 และ Dr. Sobhanlal Mookerjea, International Law, Volume 1, Calcutta: A. Mukherjee & Co. Private Ltd, 1968, pp. 437 - 438.)

อ้างเหตุผลของตนแตกต่างกันไป แต่โดยมีจุดหมายที่จะขยายเขตอำนาจทางทะเลให้ไกลออกไปอีก ต่างหากจากทะเลอาณาเขต ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปอยู่แล้ว เหตุผลที่อ้างกันในขณะนั้น คือ

๑. เพื่อความจำเป็นในการควบคุมการเดินเรือให้เป็นระเบียบ รวมทั้งการมีเขตอำนาจศาลเหนือคดีอาญาที่เกิดจากเรือชนกันในบริเวณนั้น
๒. ความจำเป็นในการควบคุมและพิทักษ์การประมงชายฝั่ง
๓. ความจำเป็นที่จะใช้เป็นที่ตั้งเป็นเขตเป็นกลางในเวลาสงครามและ
๔. ความจำเป็นในการป้องกันการค้าลอบสินค้าหนีภาษี

เกี่ยวกับเรื่องนี้ ในตอนปลายของศตวรรษที่ ๑๙ ประเทศต่าง ๆ ก็ได้คิดที่จะสร้างระบบอันจะเป็นที่พอใจของทุกฝ่าย ซึ่งทำให้รัฐชายฝั่งสามารถที่จะอ้างอำนาจอธิปไตยของตนเหนือเขตทางทะเลที่มีระยะแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ถ้าอ้างวัตถุประสงค์ในการควบคุมและพิทักษ์การประมงชายฝั่งรัฐ ก็จะใช้อำนาจอธิปไตยได้เฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับการประมง และมีความกว้างของเขตประมงตามที่จะได้ตกลงให้เป็นแนวเดียวกัน เช่นนี้เป็นต้น ความคิดดังกล่าวนี้ ได้มีผู้เสนอขึ้นในการประชุมของสถาบันกฎหมายระหว่างประเทศ (Institut de droit International) เมื่อปี ค.ศ. ๑๘๘๒ ที่เจนีวา และปี ค.ศ. ๑๘๘๔ ที่ปารีส และการประชุมของสมาคมกฎหมายระหว่างประเทศที่บรัสเซลส์ในปี ค.ศ. ๑๘๘๕ (Conference of the International Law Association in Brussels, 1895) แต่ไม่เป็นผลสำเร็จ

การประชุมเพื่อประมวลกฎหมายระหว่างประเทศที่กรุงเฮก

ต่อมา สมัชชาใหญ่สันนิบาตชาติ (The Assembly of the League of Nations) ได้ตกลงที่จะจัดให้มีการประชุมเพื่อพิจารณาจัดร่างประมวลกฎหมายระหว่างประเทศที่กรุงเฮก ตั้งแต่วันที่ ๑๓ มีนาคม ค.ศ. ๑๙๓๐

ถึงวันที่ ๑๒ เมษายน ค.ศ. ๑๙๓๐ โดยได้บรรจุหัวข้อเกี่ยวกับเรื่องอาณาเขตทางทะเลไว้ด้วย ในการประชุมมีผู้เสนอให้ใช้ระยะทะเลอาณาเขต ๓ ไมล์ทะเลเป็นระยะไกลสุด โดยรวมเขตต่อเนื่องอื่น ๆ ทั้งปวงไว้ในเขต ๓ ไมล์ทะเลด้วย แต่ก็มีผู้คัดค้านและเสนอความคิดเห็นว่า ไม่ควรจำกัดความกว้างของเขตต่าง ๆ ประเทศที่สนับสนุนหลัก ๓ ไมล์ทะเล มี ๒๐ ประเทศ ประเทศที่สนับสนุนระยะ ๔ ไมล์ทะเลมี ๔ ประเทศ ส่วนประเทศนอกจากนั้นได้เสนอหลัก ๖ ไมล์ทะเลบ้าง ๑๒ ไมล์ทะเลบ้าง แตกต่างกันไป ทำให้ไม่อาจตกลงกันได้ว่าจะกำหนดความกว้างทะเลอาณาเขตและเขตต่อเนื่องเพื่อวัตถุประสงค์พิเศษไว้ในระยะเท่าใด จึงจะเป็นที่พอใจของทุกฝ่าย ๑๖

แม้ว่าการประชุมจะไม่สามารถบรรลุผลสำเร็จถึงขั้นจัดทำเป็นข้อตกลงระหว่างประเทศใด ก็ตอมนับว่าได้ประสบความสำเร็จในการเตรียมร่าง "ฐานะทางกฎหมายของทะเลอาณาเขต" ซึ่งปรากฏอยู่ในกรมสารสุดท้ายของการประชุม และแม้ว่า จะเป็นเพียงร่างเท่านั้น แต่ก็ถือได้ว่าเป็นเอกสารสำคัญในทางประวัติศาสตร์ของกฎหมายระหว่างประเทศที่ได้มีการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องเขตทางทะเลเข้าไว้ได้มากที่สุด นับว่าเป็นหลักที่หมายอันหนึ่งของการดำเนินการร่างประมวลกฎหมายระหว่างประเทศ ๑๗ และต่อมาสันนิบาตชาติก็ได้ตกลงตั้งกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง

๑๖
Memorial on the Merits submitted by the Government of the Federal Republic of Germany to International Court of Justice, Fisheries Jurisdiction Cases, 1974, Volume 2 (Federal Republic of Germany V. Iceland) p. 213.

๑๗
กมล สนธิเกษทริน, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทเรื่อง "อธิปไตยของรัฐชายฝั่งเหนือทะเลอาณาเขต", (กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๐๕), หน้า ๔๘.

เรียกว่า "คณะกรรมการกฎหมายระหว่างประเทศ" (International Law Commission) เพื่อวางระเบียบเกี่ยวกับกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งประเทศต่าง ๆ มีวิธีปฏิบัติแตกต่างกันนั้นให้เป็นแนวเดียวกัน แล้วให้ยกร่างขึ้นเป็นประมวลกฎหมายระหว่างประเทศ แต่กรรมการคณะนี้ดำเนินงานไปไม่ได้ไม่เท่าใด ก็เกิดสงครามโลกครั้งที่สองขึ้น เมื่อเดือนกันยายน ค.ศ. ๑๙๓๙ (พ.ศ. ๒๔๘๒) การดำเนินการของคณะกรรมการดังกล่าวก็หยุดยั้งลงพร้อมกับการสิ้นสุดสภาพของสันนิบาตชาติด้วย

การประกาศเขตไหล่ทวีปของสหรัฐอเมริกาและการประกาศขยายอาณาเขตทางทะเล ๒๐๐ ไมล์ทะเลของประเทศในลาตินอเมริกา

เมื่อประเทศต่าง ๆ ไม่สามารถตกลงการกำหนดความกว้างของทะเลอาณาเขตและเขตต่อเนื่องให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การอ้างอำนาจอธิปไตยเหนือเขตทางทะเลจึงต่างกระทำไปตามอำเภอใจ ในปี ค.ศ. ๑๙๓๙ ประเทศในลาตินอเมริกาจำนวนหนึ่งได้ร่วมกันประกาศขยายเขตความเป็นกลางออกไปถึงระยะ ๓๐๐ ไมล์ทะเลจากชายฝั่ง ประกาศฉบับนี้เรียกว่า "ประกาศแห่งปานามา" (The Declaration of Panama) อย่างไรก็ตาม ปรากฏว่าประกาศฉบับนี้ไม่เป็นที่ยอมรับนับถือของประเทศที่ท่าสงครามกันแม้นออย

ก่อนหน้าที่ประธานาธิบดีทรูแมน (Harry S. Truman) ประธานาธิบดีคนที่ ๓๓ ของสหรัฐฯ จะประกาศสิทธิเหนือเขตไหล่ทวีป อังกฤษกับเวเนซุเอลาได้จัดทำสนธิสัญญาแบ่งเขตไหล่ทวีปในบริเวณอ่าวพาเรีย (Gulf of Paria) ในปี ค.ศ. ๑๙๔๒ ซึ่งขณะนั้นอังกฤษได้ครอบครองเกาะทรินิแดด (Trinidad) ซึ่งตั้งอยู่ระหว่างอ่าวพาเรียกับทะเลหลวง สนธิสัญญานี้ไม่ได้ครอบคลุมและไม่ไกลไปถึงไหล่ทวีปในบริเวณอื่นด้วย จึงมิใช่เป็นการอ้าง

อำนาจอธิปไตยเหนือเขตไหล่ทวีปของรัฐโดยทั่วไปอย่างทีประธาณาธิปไตย
ทรูแมน โคประกาศเมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ค.ศ. ๑๙๔๕ ซึ่งเรียกว่า
"Truman Proclamation" ประกาศของทรูแมนนี้ถือกันว่าเป็นจุดคนของ
ศักราชใหม่ ซึ่งพื้นดินใตทะเล (Ocean bed) เริ่มจะมีบทบาทในทาง
กฎหมาย เศรษฐกิจ รวมทั้งการเมืองและการทหาร ๑๘

ประกาศของทรูแมนอ้างว่า ๑๙ เพื่อวัตถุประสงค์ในอันที่อนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งมีอยู่ในพื้นดินใตผิวดินของไหล่ทวีปในเขตทะเลหลวง
ซึ่งประชิดกับชายฝั่งของสหรัฐฯ และต่อเนื่องกับพื้นแผ่นดินบนบกของสหรัฐฯ
รัฐบาลสหรัฐฯ จึงถือว่าบริเวณไหล่ทวีปเหล่านั้นอยู่ในเขตอำนาจและอยู่ใน
การควบคุมของสหรัฐฯ แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนถึงสภาพทางกฎหมายที่
เป็นทะเลหลวงของพื้นผิวน้ำ ซึ่งอยู่เหนือเขตไหล่ทวีปนั้น ๆ รวมทั้งเสรีภาพ
ในการเดินเรือควย อย่างไรก็ตาม ประกาศของทรูแมนไม่ได้กำหนดระยะ
หรือเขตสิ้นสุดของเขตไหล่ทวีปไว้โดยแน่ชัด เพียงแต่กล่าวไว้ว่าหากเขต
ไหล่ทวีปของตนขยายไปถึงชายฝั่งตรงกันข้าม หรือจะตองแบ่งสรรกับรัฐอื่น
ที่มีสิทธิควย อาณาเขตของไหล่ทวีปให้ถือตามที่กำหนดไว้ในสนธิสัญญาแบ่ง
เขตไหล่ทวีปนั้น ๆ ทั้งนี้ประกาศดังกล่าวได้ระบุหลักการแบ่งไหล่ทวีปไว้
ควยว่า ให้อาศัยหลักแห่งความเป็นธรรม (equitable principles)

จากประกาศของทรูแมนข้างตน ทำให้เกิดหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการ
แบ่งเขตไหล่ทวีปขึ้น ๒ หลักเกณฑ์ ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวาง แม

๑๘
Wolfgang Friedman, "The Challenge", The Future of the
Oceans, New York: George Braziller, Inc., 1971, p. 3.

๑๙
Ibid., pp. 6 - 7.

กระทั่งศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (International Court of Justice) ก็ได้อ้างอิงหลักการของทรูแมนในการพิจารณาพิพากษาคดีเกี่ยวกับการแบ่งเขตไหล่ทวีประหว่างประเทศด้วย^{๒๐} หลักการทั้ง ๒ นั้น ได้แก่

๑. เขตไหล่ทวีประหว่างประเทศที่อยู่ประชิด หรืออยู่ตรงกันข้าม ให้ยึดถือตามความตกลงแบ่งเขตไหล่ทวีป ซึ่งแล้วแต่กรณีจะได้ตกลงกัน
๒. การทำความตกลงแบ่งเขตไหล่ทวีป ให้ใช้หลักแห่งความเป็นธรรม (equitable principles)

ประกาศของทรูแมนฉบับนี้ นอกจากจะรับรองสิทธิของสหรัฐฯ เหนือไหล่ทวีปที่อยู่ประชิดทะเลอาณาเขตของสหรัฐฯ แล้ว ยังให้การรับรองสิทธิของรัฐบาลต่างชาติอื่น ๆ ทุกรัฐ เหนือไหล่ทวีปของแต่ละรัฐนั้น ๆ ด้วย

การที่สหรัฐฯ ประกาศสิทธิเหนือไหล่ทวีปนี้ มีสาเหตุสำคัญเนื่องมาจากการสำรวจพบแหล่งน้ำมันภายนอกฝั่งสหรัฐฯ ซึ่งทำให้สหรัฐฯ ต้องการทางเขาไปควบคุมและป้องกันเอาไว้ เพื่อมิให้ต่างชาติเข้ามาแสวงประโยชน์ ประกาศฉบับนี้ยังผลให้ประเทศอื่น ๆ ออกประกาศฝ่ายเดียวตามกันมามากขึ้น จนกลายเป็นหลักปฏิบัติระหว่างประเทศต่อเนื่องกันมาในที่สุด ประกาศสิทธิเหนือเขตไหล่ทวีป นอกจากจะมีการประกาศแต่ฝ่ายเดียว โดยเอกเทศแล้วยังมีการประกาศร่วมกันระหว่างรัฐบาลบางกลุ่ม อาทิเช่น รัฐบาลต่าง ๆ ในลาตินอเมริกา ซึ่งต่างก็ได้ประกาศฝ่ายเดียว และประกาศร่วมกันเพื่อเรียกร้องสิทธิเหนือไหล่ทวีป รัฐบาลของอาณานิคมบางรัฐ เช่นอังกฤษก็ได้เรียกร้องสิทธิเหนือไหล่ทวีปรอบ ๆ ฝั่งทะเลของดินแดนในอาณานิคม เช่นแถบหมู่เกาะแอนติล ไอซ์แลนด์ ออสเตรเลีย ปากีสถาน และรัฐบาลต่างของอ่าวเปอร์เซีย

นอกจากนั้น รัฐบาลรัฐในลาตินอเมริกาได้ประกาศสิทธิเหนือเขตไหล่ทวีป
ฝ่ายเดียว โดยคลุมเอาสิทธิอธิปไตยเด็ดขาดเหนือหวงน้ำของไหล่ทวีป
นั้นด้วย ซึ่งแท้จริงแล้วก็มีผลเป็นการขยายทะเลอาณาเขตตนเอง เช่น
อาร์เจนตินา ฮอนดูรัส คอสตาริกา เอล ซัลวาดอร์ เป็นต้น รัฐที่รวม
กลุ่มประกาศขยายทะเลอาณาเขตออกไป ๒๐๐ ไมล์จากชายฝั่งทะเล
ในลักษณะที่อิงประกาศไหล่ทวีปด้วยนั้น ก็ได้แก่ชิลี เอกวาดอร์และเปรู ซึ่ง
ได้ตกลงกันโดยประกาศแห่งซานติเอโก (Declaration of Santiago)
เมื่อวันที่ ๑๔ เมษายน ค.ศ. ๑๙๕๒ การที่ประเทศในลาตินอเมริกามีการ
ประกาศที่ไม่สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ ก็เนื่องมาจากสภาพ
พิเศษทางภูมิศาสตร์ฐานของทวีปอเมริกาใต้ ซึ่งมีชายฝั่งทะเลที่ลาดชันมาก และ
แทบจะไม่มีไหล่ทวีปที่อยู่ในระยะความลึกไม่เกิน ๒๐๐ เมตร ฉะนั้น เพื่อ
รักษาผลประโยชน์ทางทะเลของตน ประเทศเหล่านั้นจึงจำต้องประกาศให้
ถือเอาบริเวณความกว้าง ๒๐๐ ไมล์จากชายฝั่งเป็นทะเลอาณาเขตของตน
ซึ่งต่อมากำหนดความกว้าง ๒๐๐ ไมล์จากชายฝั่ง ก็ได้กลายเป็นระบบที่นิยม
อีกระบบหนึ่ง ซึ่งประเทศต่าง ๆ อ้างอิง เพื่อขยายเขตอำนาจทางทะเล
ของตนบาง ได้แก่ระบบเศรษฐกิจจำเพาะ (Exclusive Economic Zone)
เขตประมงจำเพาะ (Exclusive Fisheries Zone) รวมทั้งเขตทะเลสมบัติ
(Patrimonial Sea) ด้วย ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดในระยะเวลาใกล้เคียงกัน
คือการที่ประเทศเกาหลีได้ประกาศเขตประมงจำเพาะ (Exclusive
Fisheries Zone) เป็นระยะทาง ๒๐๐ ไมล์ นับจากชายฝั่ง ในปี ค.ศ.
๑๙๕๒

ก่อนที่จะมีการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลที่นคร
เจนีวา ในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ หลักปฏิบัติของประเทศต่าง ๆ ในการกำหนด
อาณาเขตทางทะเลในรูปต่าง ๆ มีความสับสนมาก เท้าที่มีการสำรวจใน
ระยะนั้น ในจำนวน ๙๓ ประเทศในโลก มีประมาณ ๔๐ ประเทศที่ยึดถือ

หลักความกว้าง ๓ ไมล์ทะเล ประเทศนอกจากนั้นได้ยึดถือหลักความกว้าง
แตกต่างกันไป มีทั้ง ๔ ไมล์ทะเล ๖ ไมล์ทะเล ๘ ไมล์ทะเล ๑๐ ไมล์ทะเล
๑๒ ไมล์ทะเล และ ๒๐๐ ไมล์ทะเลขึ้นไปก็มี ^{๒๑} สำหรับประเทศไทย
ขณะนั้นถูกจัดอยู่ในประเภทที่มีความกว้างของทะเลอาณาเขตไม่เป็นที่ทราบ
แน่นอน ^{๒๒}

การประกาศใช้ทฤษฎีหมู่เกาะ

ทฤษฎีหมู่เกาะเป็นวิวัฒนาการของอาณาเขตทางทะเลอีกก้าวหนึ่ง
โดยเฉพาะของรัฐหมู่เกาะ ทฤษฎีนี้เป็นความคิดของบรรดาประเทศหมู่เกาะ
ที่พยายามจะหาข้ออ้างมาอ้างอิง เพื่อยึดครองน่านน้ำที่อยู่ระหว่างเกาะของ
ตน ที่มีบางช่วงห่างกันเกินกว่า ๒๔ ไมล์ทะเล ซึ่งตามกฎหมายระหว่าง
ประเทศยอมเป็นไปไม่ได้ แม้แต่จะอ้างว่าเป็นทะเลอาณาเขต ประเทศที่
อ้างอิงทฤษฎีหมู่เกาะ ได้แก่ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ ฟิจิ และมอริเชียส

รัฐบาลอินโดนีเซียได้ออกประกาศฉบับวันที่ ๑๓ ธันวาคม ค.ศ.
๑๙๕๙ กำหนดให้น่านน้ำภายในหมู่เกาะเป็นน่านน้ำแห่งชาติของอินโดนีเซีย

^{๒๑} H.Gary Knight, op.cit., pp. 76 - 78.

^{๒๒} ประเทศที่ถูกจัดอยู่ในประเภทที่มีความกว้างของทะเลอาณาเขต
ที่ไม่ทราบแน่นอนในขณะนั้น มีอยู่ ๖ ประเทศ ได้แก่ ฮอนดูรัส เลบานอน
โปรตุเกส ไทย อูรุกวัยและเยเมน สำหรับประเทศไทยในช่วงระยะก่อน
ปี ค.ศ. ๑๙๕๘ ได้ยึดถือหลักความกว้างทางทะเลอาณาเขต ๓ ไมล์ทะเล
ตามหลักปฏิบัติในกฎหมายระหว่างประเทศ แต่มิได้ประกาศเป็นทางการ ต่อมา
เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๑ (ค.ศ. ๑๙๕๘) คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติขยาย
ความกว้างของทะเลอาณาเขตของไทยออกไปเป็น ๖ ไมล์ทะเลจากชายฝั่ง
แต่มิได้ประกาศเป็นทางการ จึงทำให้ช่วงระยะเวลานั้น ความกว้างของทะเล
อาณาเขตไทยในสายตาของชาวโลกรู้สึกคลุมเคลือไม่แน่นอนอยู่.

ซึ่งอินโดนีเซียสามารถใช้อธิปไตยเค็ดขาดเหนือน่านน้ำนั้น เช่นเดียวกับ เขตแดนบนบกของตน และกำหนดให้ทะเลอาณาเขตมีความกว้าง ๑๒ ไมล์ นับจากเส้นฐานตรงซึ่งลากเชื่อมโยงจุดต่าง ๆ ที่อยู่นอกสุดของเกาะที่ตั้งอยู่นอกสุดของหมู่เกาะอินโดนีเซีย ทั้งนี้รวมทั้งเกาะเล็กเกาะน้อย และโขดหิน ที่โผล่ขึ้นมาในทะเล

ในปี ค.ศ. ๑๙๖๐ รัฐบาลอินโดนีเซียได้ออกประกาศลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๖๐ กำหนดเส้นฐานตรงและรายละเอียดเกี่ยวกับ จุดพิคัตทางภูมิศาสตร์ โดยประกาศนี้ได้รับการกำหนดไว้ในกฎหมายฉบับที่ ๘ ปี ค.ศ. ๑๙๖๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของรัฐบาลฉบับที่ ๘ ปี ค.ศ. ๑๙๖๒ อีกครั้งหนึ่ง

สำหรับฟิลิปปินส์ได้ประกาศเส้นฐานตรงและทะเลอาณาเขตเมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๖๑ เส้นฐานตรงของฟิลิปปินส์กระทำขึ้นโดยคำนึงถึงลักษณะความเป็นหมู่เกาะเช่นเดียวกับอินโดนีเซีย แต่การอ้างสิทธิ์ของฟิลิปปินส์เหนือทะเลอาณาเขตนี้มีลักษณะพิเศษ กล่าวคือมีใต้อ่างถึงหลักการใด ๆ เกี่ยวกับกฎหมายทะเลระหว่างประเทศ แต่กลับอ้างถึงสนธิสัญญาต่าง ๆ เกี่ยวกับอาณาเขตทางทะเลของฟิลิปปินส์ และกฎหมายภายในของฟิลิปปินส์ การประกาศใช้กฎหมายหมู่เกาะของรัฐหมู่เกาะเหล่านี้ทำให้กระทบกระเทือนต่อสิทธิเสรีภาพทางทะเลเป็นอย่างยิ่ง ทำให้ไม่เป็นที่ยอมรับของประเทศต่าง ๆ ทั่วไป

สหประชาชาติกับการประชุมกฎหมายทะเล

เมื่อสงครามโลกครั้งที่ ๒ ได้ยุติลงในปี ค.ศ. ๑๙๔๕ (พ.ศ. ๒๔๘๘) องค์การสหประชาชาติได้ถือกำเนิดขึ้นมาแทนสันนิบาตชาติ และก็ได้พยายามสานต่องานคานกฎหมายทะเลที่สันนิบาตชาติได้ทำค้างไว้ต่อไป โดยได้ลงมติเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๔๗ ให้จัดตั้งคณะกรรมการสิทธิการกฎหมายระหว่าง

ประเทศขึ้นใหม่อีก เพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าของกฎหมายระหว่างประเทศ และจัดทำประมวลกฎหมายระหว่างประเทศขึ้นต่อไป

ในระหว่างนั้น โดยที่หลักปฏิบัติของประเทศต่าง ๆ ไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันดังกล่าวดังกล่าวแล้ว ทำให้มีผู้เสียเปรียบและได้เปรียบเกิดขึ้นเช่นนี้ ประเทศที่เห็นว่าภัยร้ายที่สุดของความว่าง ๓ ไมล์ทะเล ทำให้ตนเสียเปรียบ ซึ่งส่วนมากเป็นประเทศที่ยังคงพัฒนาทั้งหลาย ก็ได้เริ่มเปลี่ยนแปลงไปถือหลักความว่างที่จะรักษามลประโยชน์ของตนยิ่งขึ้น โดยขยายขอบเขตความว่างของทะเลอาณาเขตและเขตต่าง ๆ ออกไปจากเดิม แต่ขณะเดียวกัน ประเทศมหาอำนาจหรือประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งมีผลประโยชน์และความสามารถทางเทคโนโลยีที่จะคุ้มครองผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจการเมืองและการทหาร จากท้องทะเลใดมากกว่าประเทศที่ยังคงพัฒนา กลับต้องการให้บริเวณของทะเลมีข้อจำกัด และมีอาณาเขตที่อยู่ภายใต้การอ้างสิทธิครอบครองน้อยที่สุด สภาพเช่นนี้ ทำให้คณะกรรมการกฎหมายระหว่างประเทศเห็นว่าถ้าปล่อยให้คงอยู่ต่อไป รัฐบาลฝั่งทั้งหลายก็จะกำหนดขอบเขตแห่งทะเลอาณาเขตของตนไปตามความพอใจ ซึ่งยอมจะทำให้กระทบกระเทือนต่อหลักเสรีภาพแห่งทะเล รวมทั้งก่อให้เกิดข้อพิพาทระหว่างประเทศขึ้นอย่างไม่มีที่สิ้นสุด จึงได้จัดทำเป็นร่างประมวลกฎหมายระหว่างประเทศขึ้น โดยมีเรื่องระบบทะเลหลวง และทะเลอาณาเขตรวมอยู่ด้วย เสนอต่อที่ประชุมสหประชาชาติสมัยสามัญครั้งที่ ๑๑ ค.ศ. ๑๙๕๖ ซึ่งที่ประชุมได้ลงมติให้ส่งร่างกฎหมายนี้ ซึ่งมีข้อความทั้งสิ้น ๓๒ มาตรา ไปให้ประเทศเอกราชทุกประเทศตรวจพิจารณา ก่อน แล้วจึงเรียกให้มีการประชุมระหว่างประเทศ ในชั้นผู้แทนที่มีอำนาจเต็มเพื่อตรวจพิจารณาร่างกฎหมายทะเล โดยพร้อมเพรียงกันที่นครเจนีวา ประเทศสวิสเซอร์แลนด์

การประชุมกฎหมายทะเลครั้งที่ ๑ ของสหประชาชาติ

การประชุมเพื่อพิจารณาเรื่องกฎหมายทะเลดังกล่าวนี้ สหประชาชาติ ได้จัดให้มีขึ้นที่นครเจนีวา ระหว่างวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ถึงวันที่ ๒๗ เมษายน ค.ศ. ๑๙๕๘ มีประเทศต่าง ๆ ส่งผู้แทนเข้าร่วมกันประชุมทั้งสิ้น ๔๖ ประเทศ โดยมีผู้สังเกตการณ์จากทบวงการชำนัญพิเศษ และจากองค์การระหว่างรัฐบาล เข้าร่วมถึง ๑๖ หน่วยงานด้วยกัน และที่ประชุมก็ได้ลงมติเลือกพลตรีพระเจ้าวรวงศ์เธอกรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งเป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทย^{๒๓} เป็นประธานของที่ประชุมครั้งนี้

การประชุมครั้งนี้ที่ประชุมมิได้คำนึงถึงแต่เพียงในแง่กฎหมายเท่านั้น ยังคำนึงถึงแง่ของวิชาการ ชีววิทยา เศรษฐกิจและการเมืองด้วย ที่ประชุม จึงได้แยกผู้แทนทั้งหมดออกเป็นคณะกรรมการ ๕ คณะคือ

กรรมการคณะที่ ๑ พิจารณาเรื่องทะเลอาณาเขตและเขตต่อเนื่อง

กรรมการคณะที่ ๒ พิจารณาเรื่องทะเลหลวง

กรรมการคณะที่ ๓ พิจารณาเรื่องการประชุมและการอนุรักษ์

ทรัพยากรมีชีวิต

^{๒๓} รัฐบาลไทยได้ส่งคณะผู้แทนจำนวน ๖ นาย มีพลตรีพระเจ้าวรวงศ์เธอกรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศในขณะนั้น เป็นหัวหน้าคณะ โดยมีหลวงจักรปาณีศรีศิลาวิสุทธ์ จากกระทรวงยุติธรรม พลตรีอัมพร ศรีไชยยันต์ จากกระทรวงกลาโหม นายจาพิกรณ์ เศรษฐบุตร จากกระทรวงการต่างประเทศ นายบุญอินทร์มพรรย์ จากกระทรวงเกษตร และพลเรือจัตวา จิตต์ สังขคุลย์ ผู้ช่วยทูตฝ่ายทหารเรือ ประจำฝรั่งเศส ผลการประชุมโดยละเอียด อาจดูได้จากหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ที่ สร. ๑๔๕๒๗/๒๕๐๑ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๐๑ เรื่อง ผลการประชุมกฎหมายทะเล ณ เจนีวา.

กรรมการคณะที่ ๔ พิจารณาเรื่องไหล่ทวีป
 กรรมการคณะที่ ๕ พิจารณาเรื่องปัญหาการเข้าถึงทะเลของ
 ประเทศที่ล้อมรอบด้วยแผ่นดิน

เนื่องจากแต่ละประเทศ ต่างก็มีเหตุผลทางการเมือง เศรษฐกิจ ภูมิศาสตร์ ชีววิทยา หรือทางการทหารของตนโดยเฉพาะ ดังที่ได้อธิบายมาแล้ว ข้างต้น ดังนั้น ปัญหาในเรื่องที่จะให้กำหนดความกว้างของทะเลอาณาเขต และเขตการประมงในระยะเท่าใด จึงปรากฏว่าที่ประชุมมีความเห็นแตกต่างกันเป็นอันมาก และไม่อาจตกลงกันได้ แต่อย่างไรก็ตาม ผลของการประชุมครั้งนี้ นับว่าเป็นที่พอใจของทุกฝ่ายพอสมควร เพราะที่ประชุมสามารถทำความเข้าใจ ตกลงกันในเรื่องต่าง ๆ ได้ ๗ ข้อ จากร่างกฎหมายทะเลที่คณะกรรมการกฎหมายระหว่างประเทศจัดทำขึ้นทั้งหมด ๗๓ ข้อ โดยที่ประชุมได้แยกข้อ ตกลงทั้ง ๗ ข้อ ออกเป็นอนุสัญญาารวม ๔ ฉบับ คือ

๑. Convention on the Territorial Sea and the Contiguous Zone (อนุสัญญาว่าด้วยทะเลอาณาเขตและเขตต่อเนื่อง) (คู่มือสารประกอบ หมายเลข ๑ ในภาคผนวก)

๒. Convention on the High Seas (อนุสัญญาว่าด้วยทะเลหลวง) (คู่มือสารประกอบหมายเลข ๒)

๓. Convention on Fishing and Conservation of the Living Resources of the High Seas (อนุสัญญาว่าด้วยการประมงและการอนุรักษ์ทรัพยากรมีชีวิตในทะเลหลวง) (คู่มือสารประกอบหมายเลข ๓)

๔. Convention on the Continental Shelf (อนุสัญญาว่าด้วยไหล่ทวีป) (คู่มือสารประกอบหมายเลข ๔)

ในการนี้ ผู้แทนของประเทศต่าง ๆ ที่เข้าร่วมการประชุมได้ลงนาม ในกรรมสารสุดท้ายเป็นหลักฐานว่าได้จัดทำอนุสัญญาทั้ง ๔ ฉบับดังกล่าว และ จะได้พิจารณาคำเนิการเขาเป็นภาคีต่อไป

สำหรับปัญหาเกี่ยวกับความกว้างของทะเลอาณาเขตและเขตสงวนสิทธิการประมง ซึ่งยังไม่เป็นที่ตกลงกันนั้น ที่ประชุมเต็มคณะ เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ค.ศ. ๑๙๕๘ ใ้รับรองข้อมติของประเทศคิวบา แก้ไขเพิ่มเติม โดยขอเสนอของประเทศชิลี ให้สมัชชาสหประชาชาติสมัยสามัญที่ ๑๓ ศึกษาความสมควรที่จะเรียกประชุมระหว่างประเทศครั้งที่ ๒ เพื่อพิจารณาปัญหาที่ยังไม่เป็นที่ตกลงกัน ในที่ประชุมกฎหมายทะเลต่อไป

การประชุมกฎหมายทะเลครั้งที่ ๒ ของสหประชาชาติ

ในการประชุมสมัยสามัญที่ ๑๓ ของสมัชชาสหประชาชาติที่ประชุมโคลงมาติเมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๕๘ เป็นข้อมติของสมัชชาที่ ๑๓๐๗ (XIII) ให้จัดการประชุมเรื่องกฎหมายทะเลขึ้นอีก เป็นครั้งที่ ๒ ที่นครเจนีวา เพื่อพิจารณาปัญหาซึ่งยังไม่เป็นที่ตกลงกันในการประชุมครั้งที่ ๑ โดยกำหนดให้มีขึ้นในระหว่างวันที่ ๑๗ มีนาคม ถึง ๒๖ เมษายน ค.ศ. ๑๙๖๐

ในการประชุมครั้งนี้ มีประเทศต่าง ๆ ส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุมทั้งสิ้น ๔๔ ประเทศ โดยมีผู้สังเกตการณ์ขององค์การต่าง ๆ เข้าร่วมด้วยเป็นจำนวนมาก เช่นคราวที่แล้ว และที่ประชุมก็ได้เลือกพลตรีพระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนคราธิพงศประพันธ์ ขึ้นเป็นประธานของที่ประชุมอีกครั้งหนึ่ง

ในการประชุมครั้งที่ ๒ นี้ ที่ประชุมได้พิจารณาปัญหาเรื่องความกว้างของทะเลอาณาเขตและขอบเขตแห่งการประมง รวม ๒๒ ครั้ง และได้พิจารณาและอภิปรายข้อเสนอและข้อแก้ไขต่าง ๆ ของผู้แทน ซึ่งเขาประชุมเพื่อให้ลงมติและกำหนดเป็นหลักการต่อไป อย่างไรก็ตาม หลังจากการอภิปรายถึง ๖ สัปดาห์ ปรากฏว่า เสียงส่วนใหญ่ของที่ประชุมแตกออกเป็น ๒ กลุ่ม กลุ่มหนึ่งนำโดยสหรัฐฯ ต้องการจะให้กำหนดความกว้างของทะเลอาณาเขตไว้ ๖ ไมล์ทะเล กับอีก ๖ ไมล์ทะเลเป็นเขตสงวนสิทธิจับปลา

โดยให้ความเห็นว่า ระยะเวลาที่กำหนดให้ นั้นจะเป็นระยะเวลาที่เพียงพอสำหรับการรักษาความปลอดภัยของรัฐชายฝั่ง และประการสำคัญจะไม่เป็นการกระทบกระเทือนต่อหลักเสรีภาพแห่งทะเลควญ ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งนำโดยสหภาพโซเวียตเสนอว่า แต่ละประเทศอาจกำหนดความกว้างของทะเลอาณาเขตของตนได้ไม่เกิน ๑๒ ไมล์ทะเล เมื่อมีการลงคะแนนเสียงก็ปรากฏว่า ฝ่ายที่ต้องการให้ทะเลอาณาเขตมีระยะ ๖ ไมล์ทะเล ได้คะแนนเสียงสนับสนุนมากกว่าฝ่าย ๑๒ ไมล์ทะเล แต่ก็ยังมีไม่ถึงสองในสามของคะแนนเสียงทั้งหมด กล่าวคือขาดไปเพียงคะแนนเดียว ฉะนั้น ตามข้อมบังคับของการประชุมมติทั้งสองก็ต้องถือว่าตกไป และการประชุมจึงยุติลง โดยไม่สามารถตกลงกันได้ในเรื่องความกว้างของทะเลอาณาเขตและเขตการประมง

จากการประชุมกฎหมายทะเลทั้งสองครั้งที่ผ่านมา ทำให้เห็นได้ว่าแนวโน้มของประเทศต่าง ๆ ที่จะกำหนดความกว้างของทะเลอาณาเขตเกินกว่า ๓ ไมล์ทะเลชัดเจนเป็นตัวเป็นตน และทำให้หลักทะเลอาณาเขต ๓ ไมล์คอนขวางจะล้าสมัยไปเสียแล้ว เนื่องจากในขณะนั้น อย่างน้อย ๆ ก็มีประเทศต่าง ๆ ที่ประกาศกำหนดความกว้างทะเลอาณาเขตของตนเกินกว่า ๓ ไมล์ทะเลอยู่ถึง ๓๐ ประเทศ^{๒๔} โดยมีประเทศที่เพิ่งประกาศขยายความกว้างทะเลอาณาเขตของตนออกเป็น ๑๒ ไมล์ทะเล ในช่วงระยะตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๕๕ - ๑๙๖๐ ถึง ๕ ประเทศ คือ จีน อิหร่าน อิรัก ไลบีเรีย ลิเบีย ซาอุดีอาระเบีย ซูดาน สหภาพโซเวียต สหภาพสาธารณรัฐอาหรับ

ต่อมาภายหลังที่การประชุมกฎหมายทะเลของสหประชาชาติครั้งที่ ๒ ได้ประสบความสำเร็จแล้ว ประเทศต่าง ๆ จึงพากันประกาศกำหนดความกว้างของทะเลอาณาเขตออกไปเป็น ๑๒ ไมล์ทะเล หรือกว่านั้น

๒๔

โดยบางประเทศยังประกาศเขตประมงจำเพาะ หรือเขตเศรษฐกิจจำเพาะ เป็นระยะ ๒๐๐ ไมล์ทะเลจากชายฝั่งเพิ่มเติมเข้าไปอีกด้วย มาถึงระยะนี้ แนวโน้มของความกว้างทะเลอาณาเขตได้เปลี่ยนไปเป็น ๑๒ ไมล์ทะเล โดยมีประเทศในโลกกว่า ๕๐ ประเทศที่ได้ประกาศความกว้างของทะเลอาณาเขตของตนเป็น ๑๒ ไมล์ทะเล และอีกประมาณ ๑๓ ประเทศที่ประกาศเกินกว่า ๑๒ ไมล์ทะเล แม้ว่าจะยังมีประมาณ ๓๕ ประเทศที่ยังคงไว้ซึ่งความกว้างทะเลอาณาเขตของตนน้อยกว่า ๑๒ ไมล์ทะเล แต่ประเทศเหล่านี้ก็มีแนวโน้มที่กำลังจะเปลี่ยนเป็น ๑๒ ไมล์ทะเลอยู่ ^{๒๕} จนกระทั่งได้มีการโต้เถียงกันอย่างมากในที่ประชุมคณะกรรมการกนทะเลของสหประชาชาติ (United Nations Seabed Committee) ว่าจะเป็นการเพียงพอแล้วหรือยังที่จะถือว่าความกว้างของทะเลอาณาเขต ๑๒ ไมล์ทะเลเป็นกฎจารีตประเพณีระหว่างประเทศ ^{๒๖}

นอกจากความสับสนไม่เป็นระเบียบในการกำหนดขอบเขตของอาณาเขตทางทะเลของประเทศต่าง ๆ แล้ว ประเทศต่าง ๆ จำนวนมากยังมีความเห็นว่ กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยทะเลเท่าที่มีอยู่ ทั้งที่เป็นกฎหมายจารีตประเพณีก็ดี ที่เป็นอนุสัญญาก็ดี คือ อนุสัญญาเจนีวา ปี ค.ศ. ๑๙๕๘ รวม ๔ ฉบับก็ดี ยังมีความไม่แน่นอนและไม่ทันสมัยที่จะใช้กับความ

^{๒๕} ตัวอย่างเช่นสหรัฐฯ ซึ่งยืนยันยึดถือความกว้างทะเลอาณาเขต ๓ ไมล์ทะเลมาตลอด ก็ได้เริ่มที่จะคิดขยายความกว้างทะเลอาณาเขตของตนออกไปเป็น ๑๒ ไมล์ทะเลจากชายฝั่ง ตามที่ปรากฏในสาส์นจากประธานาธิบดีนิกสันที่แถลงนโยบายต่างประเทศ ต่อวุฒิสภาของสหรัฐฯ เมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๗๐

^{๒๖}

Statement by the representative of Mexico-A/AC. 138/SE

ก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีปัจจุบันในเรื่องแสงประโยชน์จาก
 ทรัพยากรในทะเล เมื่อไม่นานมานี้และทันสมัย ก็เกิดมีทางปฏิบัติระหว่าง
 ประเทศที่ถกเถียงกันขึ้นมา อันเป็นเหตุก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างประเทศ
 อยู่มากราย และที่สำคัญคือ บรรดาประเทศทั้งหมดในโลกก็มีเพียงกว่า ๑
 ใน ๓ เล็กน้อยเท่านั้นที่เป็นภาคีของอนุสัญญาเจนีวา ประเทศนอกจากนั้น
 ไม่ได้เป็นภาคี ซึ่งไม่ถือว่าถูกผูกมัดโดยกฎเกณฑ์ของอนุสัญญา รวมทั้งใน
 ระยะหลัง ๆ นี้ได้มีประเทศที่เพิ่งเกิดขึ้นใหม่ได้ไม่นานจำนวนมาก ประเทศ
 ใหม่เหล่านี้เห็นว่าตนมิได้มีโอกาสรวมในการสร้างอนุสัญญาเจนีวาขึ้นเมื่อ
 ค.ศ. ๑๙๕๘ และวางกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยทะเลที่เป็นอยู่นั้น
 เป็นคุณแก่ประเทศมหาอำนาจและประเทศที่พัฒนาแล้วเป็นส่วนมาก เป็นการ
 เอาเปรียบประเทศที่กำลังพัฒนา และโดยเฉพาะหลักในเรื่องเสรีภาพของ
 ทะเลหลวง ก็เปิดโอกาสให้แต่เฉพาะประเทศที่มีความสามารถมากเท่านั้น
 ที่จะใช้ประโยชน์ จึงควรเปลี่ยนมาถือว่า ทะเลส่วนที่มีอยู่ในเขตอำนาจ
 ของรัฐใดนั้น เป็นสมบัติรวมของมนุษยชาติ (common heritage of mankind)
 ซึ่งทุกประเทศควรจะได้รับประโยชน์ทั้งจากการใช้สอยและจากทรัพยากร
 และควรมีการใช้ทะเลเพื่อวัตถุประสงค์ทางสันติเท่านั้น ฉะนั้น ประเทศ
 ต่าง ๆ จึงเห็นพ้องต้องกันว่าสมควรที่จะต้องประชุมเพื่อหาทางตกลงวาง
 กฎเกณฑ์ทางกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยทะเลขึ้นใหม่ เพื่อให้สม
 ประโยชน์ของประเทศส่วนมากเท่าที่จะกระทำได้

ใน ค.ศ. ๑๙๖๗ สมัชชาสหประชาชาติได้มีมติตั้งคณะกรรมการ
 เฉพาะเรื่อง (Ad Hoc Committee) ขึ้นมาคณะหนึ่ง เพื่อศึกษาพิจารณาเรื่อง
 การใช้ทรัพยากรที่อยู่นอกเขตอำนาจของรัฐในทางสันติ และในปี ค.ศ. ๑๙๖๘
 ก็ได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นมาชุดหนึ่ง เรียกว่า "Committee on the
 Peaceful Uses of the Ocean Floor beyond the Limits of National
 Jurisdiction" ประกอบด้วยสมาชิก ๕๑ ประเทศ ซึ่งมีประเทศไทยรวมอยู่ด้วย
 ขึ้นมาเพื่อพิจารณาเรื่องนี้

การประชุมกฎหมายทะเลครั้งที่ ๓ ของสหประชาชาติ

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๗๐ สมัชชาสหประชาชาติ ได้มีมติที่ ๒๗๕๐ A, B และ C (XXV) ให้จัดการประชุมว่าด้วยกฎหมายทะเลในปี ค.ศ. ๑๙๗๓

สมัยแรก ตามข้อมติที่ ๓๐๖๗ (XXVIII) การสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญที่ ๒๔ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๗๓ กำหนดให้มีการประชุมสมัยแรกของการประชุมว่าด้วยกฎหมายทะเลครั้งที่ ๓ ที่นครนิวยอร์ก ระหว่างวันที่ ๓ ธันวาคม ถึง ๑๔ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๗๓ เพื่อกำหนดกฎข้อบังคับ (Rules of Procedure) ของการประชุม และจัดวางรูปของการประชุม แต่ปรากฏว่า เนื่องจากมีประเทศต่าง ๆ เขารวมกันประชุมเป็นจำนวนมาก ทำให้ความคิดความเห็นแตกแยกกันมาก จึงยังไม่สามารถที่จะตกลงเรื่องข้อบังคับการประชุมให้เสร็จสิ้นในการประชุมสมัยแรก ต้องเลื่อนไปประชุมต่อในสมัยที่ ๒

สมัยที่สอง มีขึ้นระหว่างวันที่ ๒๐ มิถุนายน ถึง ๒๕ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๗๔ ที่กรุงคารากัส ประเทศเวเนซุเอลา โดยมีการประชุมตกลงเรื่องข้อบังคับการประชุมและรูปแบบในการประชุมจนเสร็จสิ้น ซึ่งปรากฏว่าที่ประชุมใหญ่ได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้น ๓ คณะ เพียงเพื่อแยกพิจารณาปัญหาต่าง ๆ ดังนี้คือ

กรรมการคณะที่ ๑ มีหน้าที่พิจารณาเกี่ยวกับระบบกฎหมายและกลไกในการบริหารสำหรับพื้นที่ของทะเล นอกเขตอำนาจของรัฐใด ๆ

กรรมการคณะที่ ๒ มีหน้าที่พิจารณาเกี่ยวกับระบบกฎหมายและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของกฎหมายทะเลในเรื่องสำคัญ ๆ ๒๔ เรื่อง เช่น ทะเลอาณาเขตการผ่านโดยสุจริต (innocent passage) การผ่านของแคบที่ไซในการเดินเรือระหว่างประเทศ ไหลทวีป เขตเศรษฐกิจจำเพาะ ทะเลหลวง ประเทศที่ไร้ชายฝั่ง (land-locked countries) หมู่เกาะ (archipelagos)

และระบบของเกาะ (regime of Islands) เป็นต้น นับว่ากรรมาธิการคณะนี้เป็นคณะที่มีขอบเขตหน้าที่กว้างขวาง มีความยุ่งยากและสำคัญมากที่สุดในการประชุมครั้งนี้

กรรมาธิการคณะที่ ๓ มีหน้าที่พิจารณาเกี่ยวกับการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมทางทะเล (preservation of marine environment) การวิจัยสมุทรศาสตร์ (marine scientific research) และการพัฒนาเกี่ยวกับการเผยแพร่ความรู้ทางเทคโนโลยี (development and transfer of technology)

นอกจากนั้น เป็นการประชุมแลกเปลี่ยนทางด้านการของแต่ละประเทศ กับมีการเสนอร่างข้อมาตราตามที่แต่ละประเทศให้ความสนใจกันพิจารณาเสนอต่อที่ประชุม ซึ่งทำให้มีข้อเสนอต่าง ๆ มากมาย

ผลการประชุมโดยทั่วไป

ตลอดเวลาประชุม ๑๐ สัปดาห์ ได้มีการอภิปรายโต้เถียงกันอย่างเคร่งเครียดในทุกเรื่อง และได้มีการประชุมกลุ่มควย เช่นกลุ่มประเทศเอเชีย กลุ่มประเทศแอฟริกา กลุ่มประเทศอาหรับ กลุ่มประเทศตะวันตก กลุ่มประเทศสังคมนิยม กลุ่ม ๒๓ (กลุ่มประเทศกำลังพัฒนา) เป็นต้น แต่โดยที่ภายในแต่ละกลุ่มเอง มีแต่ละประเทศที่มีประโยชน์ส่วนใดส่วนเสียไม่เหมือนกัน จึงไม่สามารถที่จะให้มีแนวหรศนะรวมของกลุ่มในเรื่องเกี่ยวกับผลประโยชน์โดยตรงได้ กลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนา เพียงแต่สามารถมีแนวหรศนะที่ร่วมกันบาง ในเรื่องของคณะกรรมาธิการที่ ๑ และคณะกรรมาธิการที่ ๓ เท่านั้น

จนกระทั่งวาระสุดท้ายของการประชุม ที่ประชุมไม่สามารถที่จะตกลงกันได้เป็นที่แน่นอนในเรื่องใด เพียงแต่ได้มีการยกวางขั้นคนในบางเรื่อง ซึ่งเกือบทั้งหมดก็เป็นเพียงข้อเสนอและยังแตกต่างห่างไกลกันมาก จะต้องมี

การเจรจาทางตกลงกันอีก ผลการประชุมครั้งนี้จึงออกมาในรูปการจัด
แนวทางใหญ่ ๆ (main trends) ของแต่ละเรื่องขึ้นไว้ โดยรวบรวม
ประมวลจากร่างข้อมาตราที่ประเทศต่าง ๆ เสนอ เพื่อจะได้ใช้เป็นมูลฐาน
ในการเจรจาท่อไป และที่ประชุมได้ตกลงเสนอต่อสมัชชาสหประชาชาติ
ว่าจะให้มีการประชุมเรื่องกฎหมายทะเลครั้งต่อไป ณ นครเจนีวา ระหว่าง
วันที่ ๑๗ มีนาคม ถึง ๑๐ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๗๕

อย่างไรก็ดี จะถือมิได้ว่าการประชุมครั้งนี้ประสบความสำเร็จ
โดยสิ้นเชิง การที่ก้าวหน้าไปมิได้มากก็เพราะสภาพเรื่องเกี่ยวกับกฎหมาย
ทะเลนั้น มีขอบเขตที่กว้างขวาง และเกี่ยวข้องกับประโยชน์ส่วนได้เสียที่แตก
ต่างกันมากมายหลายแบบ แต่ถึงกระนั้น จากการประชุมครั้งนี้ ก็ทำให้
ปรากฏแนวโน้มและขอแตกต่างเด่นชัดขึ้น

เป็นที่สังเกตได้จากท่าทีของประเทศต่าง ๆ ในที่ประชุมว่า มีแนว
โน้มบางประการซึ่งไปในทางที่จะยอมรับหลักเรื่องทะเลอาณาเขตใหม่มีความ
กว้างเป็นมาตรฐาน ๑๒ ไมล์ทะเล และต่อนั้นออกไป อาจมีการยอมรับ
ให้มีเขตเศรษฐกิจจำเพาะ (Exclusive Economic Zone) ออกไปอีก
๒๐๐ ไมล์ทะเล ซึ่งรัฐชายฝั่งจะมีสิทธิเหนือทรัพยากรในทะเล และใต้ทะเล
ทุกชนิด คือทั้งแรธาตุและสิ่งที่มีชีวิต แต่ปัญหาสำคัญมีอยู่ว่า สิทธิของรัฐ
ชายฝั่งเหนือเขตเศรษฐกิจ ๒๐๐ ไมล์ทะเลนั้น จะเกิดขาดเพียงไร หรือ
จะต้องให้ประเทศอื่นมีส่วนมีสิทธิเข้าไปแสวงหาประโยชน์ด้วยในลักษณะใด
นอกจากนั้นยังมีแนวโน้มควยว่า ประเทศที่เป็นหมู่เกาะ อย่างเช่น อินโดนีเซีย
และฟิลิปปินส์ จะได้รับการยอมรับในเรื่องทฤษฎีหมู่เกาะ (Archipelagic
Concept) แต่มีขอแนะว่า ประเทศหมู่เกาะจะต้องเปิดให้มีช่องทางเดินเรือ
(sealanes) เพื่อการเดินเรือระหว่างประเทศ

อนึ่ง แนวโน้มของกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยเรื่องทะเลที่
จะออกมาใหม่ ซึ่งไปในทางที่ว่าประเทศที่อยู่ในฐานะเสียเปรียบในทางภูมิศาสตร์

(Geographically Disadvantaged States) และประเทศที่ไร้ชายฝั่งทะเล (Land-locked States) จะได้รับอนุเคราะห์ในเรื่องสิทธิการไหลและ แสงประโยชน์จากทะเล และอาจจะมีระบบกฎหมายพิเศษสำหรับทะเลที่มี ลักษณะถูกปิดหรือกึ่งถูกปิด (Enclosed or Semienclosed Seas) และ สำหรับรัฐไร้ฝั่งทะเล ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ที่จะได้รับจากการมีกฎหมายใหม่ เฉลี่ยกันไปในประเทศต่าง ๆ โดยเป็นธรรมหรือใกล้เคียงกับความเป็น ธรรม

เรื่องที่สำคัญซึ่ง เป็นความคิดที่ค่อนข้างใหม่ที่เพิ่งเกิดขึ้นในศตวรรษ ที่ ๒๐ และได้รับการบรรจุไว้เป็นเรื่องในคณะกรรมการสิทธิการ ๑ คือ เรื่อง ระบบกฎหมายของทะเลที่อยู่นอกเขตอำนาจของรัฐ ซึ่งตามความคิดใหม่ ทะเลส่วนนี้จะมีระบบกฎหมาย และมีองค์กรระหว่างประเทศควบคุมการ สำรวจและการแสวงประโยชน์ เพื่อให้ประโยชน์ที่จะได้รับเฉลี่ยไปยังประเทศ ต่าง ๆ โดยความเป็นธรรม ทั้งนี้โดยคำนึงถึงระดับการพัฒนาของประเทศ ที่ค่อยพัฒนา ให้ได้รับส่วนสัดที่มากที่สุด อันจะเป็นไปตามหลักที่ว่า ทะเลเป็นสมบัติ ร่วมของมนุษยชาติ แต่เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ยุ่งยาก เนื่องจากมีปัญหาเรื่อง ผลประโยชน์มาเกี่ยวพันอย่างสำคัญ ปัญหาเกิดขึ้นเช่น เรื่องการสำรวจและ การแสวงประโยชน์ เรื่องอำนาจและหน้าที่ขององค์กร ระหว่างประเทศ เพื่อการนี้ และปัญหาเรื่องอำนาจในการวินิจฉัยเรื่องต่าง ๆ ควรจะอยู่กับ ผู้ใด เป็นต้น

เกี่ยวกับเรื่องนี้ ทาที่ของประเทศต่าง ๆ อาจแบ่งออกได้เป็น ๒ แนวใหญ่ ๆ คือ

๑. ฝ่ายประเทศที่พัฒนาแล้ว เห็นว่าการค้นหาและแสวงประโยชน์ ทรัพยากร ควรจะให้องค์กรระหว่างประเทศทำสัญญาหรือให้อนุญาตแก่เอกชน หรือรัฐใดที่มีความสามารถเป็นผู้ดำเนินการ องค์กรระหว่างประเทศควรมี

อำนาจหน้าที่ในการควบคุมการค้า และแสวงประโยชน์ และอำนาจในการ
วินิจฉัยใด ๆ ควรอยู่กับคณะมนตรีขององค์กร ซึ่งประกอบด้วยประเทศ
เพียงจำนวนจำกัด

๒. ฝ่ายประเทศที่กำลังพัฒนา เห็นว่าการค้าและแสวงประโยชน์
ควรจะทำโดยองค์กรโดยตรง หากองค์กรไม่มีความสามารถ ก็ควรให้
องค์กรเป็นผู้เลือกผู้ที่ได้รับอนุญาตสำหรับอำนาจหน้าที่ขององค์กรในการควบคุม
ปริมาณผลิต ควรจะคิดค่าหนึ่งถึงว่า ปริมาณของทรัพยากรที่จะผลิตนั้น จะต้อง
ไม่ทำความกระทบกระเทือนราคาของทรัพยากรชนิดเดียวกัน ซึ่งผลิตจาก
แหล่งบนบก อันเป็นส่วนสำคัญของเศรษฐกิจของประเทศที่กำลังพัฒนา สำหรับการ
การลงทุนวิจิตรนั้น ฝ่ายประเทศที่กำลังพัฒนาอยากจะให้อาศัยเสียงข้างมาก
ของที่ประชุมเต็มคณะขององค์กร เพราะเชื่อว่าประเทศเล็ก ๆ ซึ่งมีเสียง
ข้างมาก จะมีโอกาสควบคุมดูแลผลประโยชน์ของคนได้ดีกว่า

นอกจากนั้น ยังมีปัญหาเรื่องการแบ่งรายได้จากทรัพยากร ซึ่งผลิต
ได้จากทะเลหลวงเป็นที่เห็นพ้องต้องกันว่าควรจะให้ประโยชน์แก่ประเทศที่
กำลังพัฒนายิ่งกว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว อย่างไรก็ตาม ในเรื่องนี้มีปัญหาที่จะต้อง
พิจารณาในที่ประชุมอีกมาก

สำหรับประเทศไทยนั้น ในฐานะที่เป็นประเทศเล็ก และกำลังพัฒนา
จึงน่าจะเป็นไปในทางสนับสนุนหาที่ของประเทศที่กำลังพัฒนาดังกล่าวข้างตน
สมัยที่สาม มีขึ้นระหว่างวันที่ ๒๖ มีนาคม ถึง ๑๐ เมษายน
ค.ศ. ๑๙๖๕ ที่เจนีวา โดยมีจุดหมายที่จะหาทางตกลงประนีประนอมเกี่ยว
กับขอเสนอของประเทศต่าง ๆ และยกฐานะเป็นอนุสัญญาว่าด้วยกฎหมายทะเล
ขึ้น แต่ปรากฏว่าประเทศต่าง ๆ โดยยืนยันหาที่เดิมของคนเป็นส่วนใหญ่
จึงตกลงอะไรกันไม่ได้แน่นอนแม้เรื่องเดียว จนกระทั่งในวาระสุดท้าย
เกรงกันว่าการประชุมจะประสบความสำเร็จโดยสิ้นเชิง ที่ประชุมจึงได้มีมติ

ให้ประธานของคณะกรรมการธิการ ของที่ประชุมทั้ง ๓ คณะ ยกร่างคำขออนุญาต
ขึ้นมาเป็นฉบับเดียว ออกมาในวันสุดท้ายของการประชุม เรียกว่า

"Informal Single Negotiating Texts" สำหรับใช้เป็นมูลฐานในการเจรจา
ต่อรองในสมัยการประชุมคราวต่อไป โดยประมวลจากข้อเสนอและผลการ
เจรจาระหว่างสมัยประชุมด้วย โดยแบ่งเป็น ๓ ภาคคือ

ภาคที่ ๑ เป็นเรื่องของคณะกรรมการหนึ่ง ว่าด้วยระบบ
กฎหมายของทะเลที่อยู่นอกเขตอำนาจของรัฐ

ภาคที่ ๒ เป็นเรื่องของคณะกรรมการสอง ว่าด้วยเรื่องทะเล
ที่อยู่ในเขตอำนาจของรัฐ

ภาคที่ ๓ เป็นเรื่องของคณะกรรมการสาม ว่าด้วยสภาพแวดล้อม
ทางทะเล การค้นคว้าวิจัยสมุทรศาสตร์ และการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านทะเล

สมัยที่สี่ มีขึ้นระหว่างวันที่ ๑๕ มีนาคม ถึง ๗ พฤษภาคม ค.ศ.
๑๙๗๖ มีการแยกประชุมเป็น ๓ คณะเช่นเดียวกับครั้งก่อน ๆ แต่ครั้งนี้ได้
เพิ่มคณะทำงานประกอบด้วยผู้แทนจากภูมิภาคต่าง ๆ ขึ้นอีกคณะหนึ่ง เพื่อ
พิจารณาปัญหาเรื่องการระงับข้อพิพาท (Settlement of Disputes) เกี่ยว
กับเรื่องทะเลโดยทั่วไป

ในการพิจารณาในแต่ละคณะกรรมการ ได้อือ "Informal
Single Negotiating Texts" เป็นหลัก โดยให้ประเทศต่าง ๆ เสนอขอ
แก้ไขเกี่ยวกับขอบทใน "Informal Single Negotiating Texts" ได้ และ
ประธานของแต่ละกรรมการจะยกร่าง "Negotiating Texts" ใหม่ขึ้น
ตามแนวนั้น โดยจะให้ Texts ดังกล่าวนั้นเป็น Formal Texts ขึ้นมา
แต่ก็ยังไม่ถือว่าเป็น Texts ที่ผูกมัดประเทศใดในเรื่องใด เพียงแต่ปรับปรุง
และยกร่างให้เป็นทางการขึ้นมา เพื่อเป็นเอกสารทางการสำหรับการ
พิจารณาของแต่ละประเทศต่อไปเท่านั้น

ผลการประชุมโดยทั่วไป

ผลการประชุมโดยทั่วไปในครั้งนี้นับหน้าไปได้ดีมาก โดยเฉพาะเรื่องของคณะกรรมการ ๑ ซึ่งว่าด้วยระบอบกฎหมายในทะเลส่วนที่อยู่นอกเขตอำนาจของรัฐ กลุ่มประเทศต่าง ๆ ยังไม่ยอมผ่อนปรนหรืออ่อนข้อให้แกกัน นอกจากนั้น เรื่องอื่น ๆ ส่วนมากเป็นการปรับปรุงถ้อยคำและข้อความของขอบทให้รัดกุมขึ้น เว้นแต่เรื่องการผ่านโดยสุจริตในทะเลอาณาเขต (innocent passage in the territorial sea) ที่รู้สึกว่าจะมีการเสนอเปลี่ยนแปลงไปในทางให้การควบคุมของรัฐชายฝั่งเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะประเทศกัมพูชาได้ประกาศไม่ยอมรับ แม้แต่สิทธิการผ่านโดยสุจริตของเรือสินค้าและเรือประมงที่จะผ่านทะเลอาณาเขตของตน โดยอ้างว่าไม่สามารถจะแยกออกหรือพิสูจน์ได้ว่า เรือลำใดจะกระทำการอันกระทบกระเทือนหรือคุกคามต่อความปลอดภัย และประโยชน์ของรัฐชายฝั่งหรือไม่ กัมพูชาถือว่าตนมีอำนาจอธิปไตยโดยเด็ดขาดเหนือทะเลอาณาเขต ซึ่งหาที่เช่นนี้มีอยู่เพียงประเทศเดียวในโลก เพราะโดยหลักกฎหมายระหว่างประเทศ รัฐชายฝั่งย่อมมีอธิปไตยทั้งในน้ำ ใต้น้ำ ใต้ดินและบนอากาศของทะเลอาณาเขตจริง แต่ต้องยอมรับสิทธิการผ่านโดยสุจริตของเรือชาติอื่นด้วย

✓ สำหรับการประมงในเขตเศรษฐกิจนั้น เป็นที่ยอมรับกันในบรรดาชาติที่ทำการประมงว่า แนวทางใหม่ของอนุสัญญาที่จะมีขึ้นนั้น รัฐชายฝั่งที่มีจำนวนมากจะถือสิทธิและควบคุมใกล้ลักษณะเด็ดขาดเข้าไปในเขต ๒๐๐ ไมล์ทะเล อย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น สำหรับเรื่องไหล่ทวีป ก็มีปัญหาถกเถียงกันยังไม่ยุติว่าควรจะสิ้นสุดกันในระยะเท่าใด โดยจะถือหลักทางภูมิศาสตร์ หรือหลักความสามารถในการแสวงประโยชน์หรือจะให้ถือตามขอบเขตความกว้างของเขตเศรษฐกิจเป็นเกณฑ์ ส่วนเรื่องทะเลหลวง ก็ไปคิดตรงนियามศัพท์ที่ว่า ส่วนใดที่จะถือว่าเป็นทะเลหลวง โดยเฉพาะเรื่องที่จะรวมเอาเขตเศรษฐกิจจำเพาะที่อยู่นอกทะเลอาณาเขตหรือไม่ ในเรื่องทฤษฎีหมู่เกาะนั้น รู้สึกว่าคงจะเป็นที่ยอมรับกันของประเทศต่าง ๆ ในที่สุด

สำหรับเรื่องใหม่เกี่ยวกับการระงับข้อพิพาทนั้น ก็เริ่มจะเปิดให้มีการอภิปรายกันทั่วไป ฉะนั้น สรุปลแล้ว การประชุมกฎหมายทะเลครั้งที่ ๓ สมัยที่ ๔ นี้ก็ยังไม่ไคผลคืบหน้าเท่าที่ควร และจะต้องมีการประชุมสมัยที่ ๕ ต่อไปที่นครนิวยอร์ก ระหว่างวันที่ ๒ สิงหาคม ถึง ๑๗ กันยายน ค.ศ.

๑๙๗๖

สมัยที่ห้า มีขึ้นที่นครนิวยอร์ก ระหว่างวันที่ ๒ สิงหาคม ถึง ๑๗ กันยายน ๒๕๑๕ การประชุมครั้งนี้ไคแบ่งคณะกรรมการออกเป็น ๓ คณะ พิจารณารางขอบทที่ไคไขทบทวนแล้วสำหรับการเจรจา (Revised Single Negotiating Text) ภาค ๑ ถึง ๓ ตามลำดับ เพื่อหาข้อยุติเฉพาะในเรื่องที่มีความสำคัญก่อน และมีการประชุมเต็มคณะ (plenary) พิจารณารางขอบทฉบับแรกสำหรับการเจรจา (Informal Single Negotiating Text) เกี่ยวกับการระงับข้อพิพาท

ผลการประชุม

คณะกรรมการ ๑ แบ่งการประชุมออกเป็นการประชุมไม่เป็นที่ทางการของคณะกรรมการ ๑ การประชุมกลุ่มทำงานเรียกว่า "workshop" และกลุ่มทำงานย่อยลงไปเรียกว่า กลุ่มเฉพาะ "ad hoc group"

การประชุมของคณะกรรมการ ๑ ไคพิจารณาเรื่องสำคัญที่สุด ไคกรางขอ ๒๒ ของภาค ๑ เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรเจ้าหน้าที่ (Authority) ในการแสวงประโยชน์จากสินแร่ที่อยู่ในเขตก้นทะเลระหว่างประเทศอันอยู่นอกอธิปไตยของรัฐใด ควบคู่ไปกับภาคผนวกที่ ๑ โดยเฉพาะวรรค ๓ และ ๔ ซึ่งเกี่ยวเนื่องกัน

ในเรื่องนี้ ความเห็นของกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนา คือกลุ่ม ๗๗ ประเทศ กับกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยเฉพาะสหรัฐฯ ยังขัดแย้งกัน ถึงแม

ทั้งสองกลุ่มจะเห็นพ้องกันได้ว่าในค่านหนึ่งจะให้เมืองค์กรเจ้าหน้าที่ระหว่างประเทศเกี่ยวกับกนทะเล (International Sea-bed Authority) หรือเรียกโดยย่อว่า "Authority" ซึ่งมีหน่วยงานเรียกว่า วิสาหกิจ (Enterprise) ดำเนินการสำรวจและแสวงประโยชน์จากสินแร่ธรรมชาติในกนทะเลนอกอธิปไตยของรัฐ ควบคุมไปกับรัฐ และบริษัทเอกชนอีกค่านหนึ่งนั้น แต่ทั้งสองกลุ่มก็ยังไม่อาจตกลงกันได้ในเรื่องความสัมพันธ์แห่งอำนาจหน้าที่ของวิสาหกิจฝ่ายหนึ่ง และรัฐกับบริษัทเอกชนอีกฝ่ายหนึ่ง

กลุ่มประเทศ ๗๗ ประสงค์ที่จะให้วิสาหกิจมีอำนาจเหนือรัฐ และบริษัทเอกชนในการสำรวจและแสวงประโยชน์ ทรัพยากรธรรมชาติ แต่ฝ่ายประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา ต้องการที่จะให้ทั้งสองฝ่ายมีอำนาจและโอกาสเท่าเทียมกัน (parallel system)

กลุ่มประเทศ ๗๗ เห็นว่า ถ้าให้อำนาจและโอกาสเท่าเทียมกันในการแข่งขันดำเนินการแล้ว รัฐและบริษัทเอกชนยอมอยู่ในฐานะใดเปรียบกว่าวิสาหกิจ เพราะมีเงินและวิชาการเหนือกว่า และโดยที่ถือว่าทรัพยากรธรรมชาติในกนทะเลซึ่งอยู่นอกเหนืออธิปไตยของรัฐใด เป็นสมบัติร่วมกันแห่งมนุษยชาติ จึงจะต้องให้เมืองค์กรเจ้าหน้าที่ระหว่างประเทศคอยควบคุมดูแลให้เป็นไปตามเจตนารมณ์นี้โดยแท้จริง

กลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาและประเทศที่ก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมาก ต้องการให้เป็นระบบที่เปิดให้มีการแข่งขันกันโดยเสรี เพราะเกรงว่าหากให้อำนาจองค์กรเจ้าหน้าที่ระหว่างประเทศมากเกินไป จะเป็นอุปสรรคต่อการสำรวจและผลิตสินแร่จำนวนมหาศาลที่จะมาไขชกแซกแทนทรัพยากรอื่น ๆ ใดในราคาที่แพง ซึ่งจะไม่เป็นอุปสรรคต่อการผลิตอุตสาหกรรมอื่นจะเป็นประโยชน์ต่อนานาประเทศเป็นส่วนรวม

ในการประชุมครั้งนี้ คณะกรรมาธิการ ๑ ไม่อาจจะหาข้อยุติได้ในเรื่องนี้ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่สุด ก่อนที่จะพิจารณาปัญหาอื่น ๆ ไต่ถามเรื่องการพิจารณาวางมาตรการไม่ไห้การผลิตสินแร่จากก้นทะเลระหว่างประเทศนี้เป็นการกระทบกระเทือนต่อประเทศที่ทำการผลิตสินแร่บนแผ่นดิน (land based producers) โดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนา รวมทั้งเรื่องเกี่ยวกับองค์ประกอบ อำนาจและหน้าที่ของสมัชชา (Assembly) และคณะมนตรี (Council) ขององค์กรเจ้าหน้าที่ รวมทั้งวิธีการระงับข้อพิพาท

คณะกรรมาธิการ ๒ แบ่งการประชุมออกเป็นการประชุมไม่เป็นทางการของคณะกรรมาธิการ ๒ การประชุมเฉพาะกลุ่มเรียกว่า กลุ่มเจรจา (Negotiating Group) และการประชุมกลุ่มย่อยลงไป เรียกว่ากลุ่มที่ปรึกษา (Consultative Group)

การประชุมในระดับต่าง ๆ ของคณะกรรมาธิการนี้ ได้พิจารณาเฉพาะเรื่องที่มีความสำคัญเป็นพิเศษใดแก่

๑. สถานะทางกฎหมายของเขตเศรษฐกิจจำเพาะ (Exclusive Economic Zone) สิทธิและหน้าที่ของรัฐชายฝั่งและรัฐอื่นในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ

ในส่วนของที่เกี่ยวกับสถานะทางกฎหมายของเขตเศรษฐกิจจำเพาะนั้น มีปัญหาโต้แย้งกัน ๒ ฝ่าย ฝ่ายรัฐไรฝั่งทะเล และรัฐที่เสียเปรียบทางภูมิศาสตร์ (geographically disadvantaged states) ถือว่าเขตเศรษฐกิจจำเพาะมีสถานะเป็นส่วนหนึ่งของทะเลหลวง (part of the high seas) เพื่อพยายามให้สิทธิต่าง ๆ ของรัฐชายฝั่งเหนือเขตน้อย ตรงกันข้าม ฝ่ายรัฐชายฝั่งส่วนใหญ่ต้องการสงวนสิทธิเต็มที่เหนือเขตนี โดยจะให้ถือว่าเขตนีเป็นเขตที่มีสถานะเฉพาะของตนเอง (Sui Generis Zone) ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของทะเลหลวงหรือส่วนหนึ่งของทะเลอาณาเขต

ในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของรัฐชายฝั่งและรัฐอื่น รัฐชายฝั่งพยายามสงวนสิทธิต่าง ๆ โดยเฉพาะเกี่ยวกับสิทธิที่จะสำรวจและแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่มีชีวิตโดยเค้นขาดเหนือเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ในส่วนที่เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติที่มีชีวิตนั้น รัฐชายฝั่งส่วนใหญ่เห็นว่า จะให้รัฐไร้น้ำทะเล รัฐที่เสียเปรียบทางภูมิศาสตร์ หรือรัฐชายฝั่งกำลังพัฒนาที่พลเมืองจำต้องอาศัยอาหารจากการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่มีชีวิตในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของรัฐชายฝั่งเพื่อนบ้านในภูมิภาคนั้นทำการประมงในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของตนได้ ก็เฉพาะในปริมาณสัดส่วนส่วนที่เกิน (surplus) ซึ่งความสามารถที่รัฐชายฝั่งนั้นจะทำการประมง ทั้งนี้ ภายใต้เงื่อนไขต่าง ๆ ที่ตนจะกำหนด รวมทั้งค่าธรรมเนียมการประมง เครื่องมือในการทำประมง และปริมาณที่จะอนุญาตให้จับ (allowable catch) สัตว์น้ำ

๒. สิทธิของรัฐไร้น้ำทะเลที่จะเข้าออกสู่ทะเลและเสรีภาพในการผาน

ปัญหานี้ รัฐไร้น้ำทะเลต้องการสิทธิและเสรีภาพเต็มที่ในการส่งสินค้าผานเข้าออกสู่ทะเลผานรัฐชายฝั่ง แต่รัฐชายฝั่งที่จะให้ผานกต้องการสิทธิต่างตอบแทน เพื่อผานรัฐไร้น้ำทะเลไปประเทศที่สาม และในการจะให้สิทธินี้ ก็จะต้องขึ้นอยู่กับเงื่อนไขต่าง ๆ ภายใต้ความตกลงระหว่างกัน และทั้งจะต้องไม่กระทบกระเทือนต่อผลประโยชน์อันชอบธรรมของรัฐชายฝั่งที่ให้ผาน

ปัญหานี้ยังไม่อาจตกลงกันได้ เพราะรัฐไร้น้ำทะเลยังต้องการให้ยืนยันหลักการที่ว่า เป็นสิทธิของคนที่ผานแดนไปสู่ทะเล ถ้าหากจะต้องขึ้นกับความตกลงแล้ว อาจจะถูกวิครอนสิทธิ และเห็นว่าไม่ควรตั้งอยู่บนมูลฐานต่างตอบแทนกัน

๓. การแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้จากไหลทวีปในส่วนที่อยู่นอกความกว้าง ๒๐๐ ไมล์ทะเล

โดยทั่วไปปรากฏเป็นที่ยอมรับว่า รัฐชายฝั่งมีสิทธิในทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่มีชีวิตเหนือไหลทวีปในความกว้างไม่เกิน ๒๐๐ ไมล์ทะเล วัดจากเส้นฐาน แต่ปรากฏว่ามีบางประเทศ เช่น แคนาดา ออสเตรเลีย ไอร์แลนด์ เป็นต้น มีลักษณะทางธรณีวิทยาพิเศษ มีไหลทวีปกว้างเกิน ๒๐๐ ไมล์ทะเล จึงเรียกร้องสิทธิเหนือไหลทวีปนี้จนถึงขอบนอกของไหลทวีป ทั้งนี้โดยเสนอที่จะแบ่งปันผลประโยชน์นับตั้งแต่ปีที่ ๖ ของการผลิตสินค้าต่าง ๆ ที่ได้จากไหลทวีปในส่วนที่อยู่นอกความกว้าง ๒๐๐ ไมล์ทะเล ให้แก่องค์กรระหว่างประเทศเพื่อให้เป็นประโยชน์แก่ประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนา ในอัตราที่ยังไม่อาจตกลงกัน แต่พอจะเห็นได้ว่า ไม่น้อยกว่า ๕ % ของมูลค่าทั้งหมดของกรผลิตตามราคา ณ สถานที่ผลิต

๔. ค่านิยมเขตนอกสุดของไหลทวีป

ประเทศที่โดยผลแห่งธรรมชาติมีไหลทวีปกว้างเกิน ๒๐๐ ไมล์ทะเล พยายามจะหาทางนิยามขอบนอกสุดของเขตไหลทวีปว่า จะถือว่าสิ้นสุด ณ ที่ใด โดยให้อธิษฐานทางธรณีวิทยาเป็นหลัก แต่การเจรจาไม่เป็นที่ตกลงกัน ทั้งนี้ หลายประเทศโดยเฉพาะกลุ่มประเทศอาหรับ ไม่ยอมรับหลักความกว้างของไหลทวีปเกินเขตเศรษฐกิจ คือเกิน ๒๐๐ ไมล์ทะเล

๕. ของแค้นที่ใช้ในการเดินเรือระหว่างประเทศ

ในการประชุมครั้งนี้ ผู้แทนมาเลเซียได้เสนอหลักการเดินเรือผาน หรือบินผานของแค้นระหว่างประเทศ โดยพยายามเน้นให้เห็นถึงความสำคัญในอันที่จะหามาตรการป้องกันมิให้ของแค้นสกปรก และได้เสนอหลักการใหม่ให้เรือที่จะผานของแค้น ต้องมีการประกันเพื่อความรับผิดชอบการทำทะเลในบริเวณของแค้นสกปรก แต่ในชั้นนี้ยังไม่ระบรายละเอียกแบ่งประเภทเรือ หรือจำนวนความรับผิดชอบที่จะต้องมีการประกันที่ประชุมเพียงแต่รับทราบ และยังไม่ได้อภิปรายในรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนี้

๖. การแบ่งเขตทะเลอาณาเขต เขตเศรษฐกิจจำเพาะ และ
ไหล่ทวีประหว่างประเทศที่ติดกันหรือตรงข้ามกัน

การแบ่งเขตทางทะเลนี้มีความเห็นแบ่งเป็นสองฝ่าย ขึ้นอยู่กับ
สถานะทางภูมิศาสตร์ของแต่ละฝ่าย ฝ่ายหนึ่งจะเน้นให้ใช้หลักของความ
เที่ยงธรรม (equity) อีกฝ่ายหนึ่งจะเน้นให้ถือหลักเส้นมัธยะ (median
line) เหนือกว่าอีกหลักหนึ่ง

นอกจากไต่พิจารณาปัญหาสำคัญ ๆ ต่าง ๆ ดังกล่าว คณะกรรมา
ธิการ ๒ ได้มีการประชุมอย่างไม่เป็นทางการ ใหญ่แทนใด ๆ อภิปราย
เสนอความเห็นในเรื่องอื่นใด ซึ่งส่วนใหญ่ก็เป็นเรื่องและเหตุผลสนับสนุน
ดังได้เคยอภิปรายมาในการประชุมสมัยก่อน ๆ

คณะกรรมาธิการ ๓ การประชุมพิจารณาแบ่งการประชุม
ไม่เป็นทางการของคณะกรรมาธิการ ๓ และการประชุมในระดับกลุ่ม
เจรจาในหัวข้อเรื่องทั้ง ๓ ประการ ของคณะกรรมาธิการนี้ได้แก่ เรื่อง
การคุ้มครองและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางทะเล การสำรวจทางวิทยาศาสตร์
เกี่ยวกับสมุทรศาสตร์ และการถ่ายทอดเทคโนโลยี ที่ประชุมได้พิจารณา
เฉพาะปัญหาสำคัญอันดับแรกเกี่ยวกับเรื่องทั้ง ๓

๑. การคุ้มครองและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางทะเล

ที่ประชุมได้ตระหนักถึงความสำคัญในการคุ้มครองและอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อมทางทะเล และได้เน้นถึงเรื่องการทำให้อันตรายจากมลพิษ
ที่ประชุมได้พิจารณาถึงเขตอำนาจของรัฐชายฝั่งในอันที่จะดำเนินมาตรการ
ตรากฎหมายและกฎข้อบังคับเพื่อจัดการทำให้อันตรายจากมลพิษอันเนื่องมาจาก
เรือ และเห็นว่าภายในทะเลอาณาเขตของรัฐชายฝั่งนั้น ไม่มีปัญหาเกี่ยว
กับเขตอำนาจในเรื่องนี้ เพราะอยู่ภายใต้เขตอำนาจอธิปไตยของรัฐชายฝั่ง
เต็มที่ อย่างไรก็ตาม ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะนั้น เห็นว่ายังมีปัญหา

เพราะเกี่ยวข้องกับสถานะทางกฎหมายของเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ซึ่งจะต้องตกลงกันในคณะกรรมการ ๒ นอกจากนี้ ที่ประชุมได้พิจารณาถึงอำนาจหน้าที่ของรัฐที่เรือชักธง และของรัฐท่าเรือ ที่จะต้องตรากฎหมายและกฎข้อบังคับเพื่อการนี้ด้วย

๒. การสำรวจทางวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับสมุทรศาสตร์

เป็นที่ปรากฏเห็นชอบโดยทั่วไปว่า การสำรวจทางวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับสมุทรศาสตร์นั้น จะต้องได้รับการส่งเสริม แต่ทั้งนี้ต้องเพื่อประโยชน์แห่งมวลมนุษยชาติ สำหรับกรณีภายในทะเลอาณาเขตนั้น ไม่มีปัญหา เพราะต่างเห็นพ้องกันว่า การที่จะอนุญาตให้สำรวจหรือไม่เพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับภาจไตอำนาจอธิปไตยของรัฐชายฝั่งโดยเด็ดขาด ปัญหาอยู่ที่ว่า จะขึ้นอยู่กับความยินยอมของรัฐชายฝั่งหรือไม่เพียงใดในการสำรวจเรื่องนี้ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ

๓. การถ่ายทอดเทคโนโลยี

ในเรื่องการถ่ายทอดทางเทคโนโลยี ที่ประชุมเห็นว่าองค์กรระหว่างประเทศควรมีบทบาทในเรื่องนี้ จึงเห็นว่าควรจะได้มีการประสานงานกันระหว่างคณะกรรมการ ๑ และคณะกรรมการ ๓ ในเรื่องนี้

๔. การประชุมเต็มคณะ

ที่ประชุมเต็มคณะได้ประชุมอย่างไม่เป็นทางการ พิจารณาร่างของประธานของการประชุมกฎหมายทะเลว่าด้วยการระงับข้อพิพาทเกี่ยวกับกฎหมายทะเล การประชุมเป็นไปในลักษณะค่อนข้างทางวิชาการ พิจารณาแก้ไขถ้อยคำ โดยยังไม่ได้อิงวินิจฉัยปัญหานโยบายที่สำคัญประการหนึ่ง คือว่าจะให้มีศาลระงับข้อพิพาทเกี่ยวกับกฎหมายทะเลโดยเฉพาะเกี่ยวกับเรื่องของคณะกรรมการ ๑ หรือมีศาลเดียวสำหรับ ระงับข้อพิพาทเกี่ยวกับกฎหมายทะเลทั้งหมด นอกจากนี้ ก็มีปัญหาเกี่ยวกับมาตรการระงับข้อพิพาทโดยบังคับ

ประธานของที่ประชุมจะได้จัดทำร่างขอบทวิภาคีการระงับข้อพิพาทฉบับแก้ไขใหม่ เพื่อใช้สำหรับในการประชุมกฎหมายทะเลสมัยต่อไป

ขอสรุป

การประชุมกฎหมายทะเลครั้งนี้ แม้จะดำเนินการประชุมในลักษณะไม่เป็นทางการ และแบ่งเป็นกลุ่มย่อย เพื่อหาทางประนีประนอมหาฉันทามติ เพื่อเป็นข้อยุติเฉพาะเรื่องสำคัญ ๆ อันดับแรกก่อน แต่ปรากฏว่าที่ประชุมไม่อาจตกลงกันได้ในเรื่องสำคัญใด ๆ เลย ทั้งนี้เพราะต่างฝ่ายต่างยืนยันท่าทีของตน และส่วนใหญ่เห็นว่าจะต้องหาข้อยุติเกี่ยวกับเรื่องนโยบายสำคัญของคณะกรรมาธิการ ๑ ก่อน

การประชุมครั้งต่อไป

การประชุมกฎหมายทะเลครั้งต่อไปจะมีที่นครนิวยอร์ก โดยจะเริ่มประชุมในวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๒๐ และกำหนดไว้ประมาณ ๗ - ๘ สัปดาห์ และในระยะ ๒ ถึง ๓ สัปดาห์แรกของการประชุม จะเน้นหนักหาข้อยุติในคณะกรรมาธิการ ๑ ก่อน และได้ตั้งเป้าประสงค์ไว้ว่า ในช่วงปลายของการประชุม จะได้จัดทำเอกสารสำหรับการเจรจาแบบผสมผสานกันฉบับเดียว (Informal Single Composite Negotiating Text) แล้วในสัปดาห์สุดท้ายจึงจะยกร่างอนุสัญญาขึ้นโดยฉันทามติ

แนวโน้มการขยายเขตทางทะเล

จากการประชุมกฎหมายทะเลของสหประชาชาติ ครั้งที่ ๓ เหนือมานมา และจากการที่ประเทศชายฝั่งใหญ่น้อยต่างทยอยออกประกาศฝ่ายเดียว (unilateral declaration) หรือแถลงว่าจะออกประกาศ

ฝ่ายเดียวเพื่อขยายเขตทางทะเลของคนออกไปถึงระยะ ๒๐๐ ไมล์ทะเล จากชายฝั่ง โดยอาจเป็นเศรษฐกิจจำเพาะ หรือเขตประมงจำเพาะ รวมทั้งอ้างทฤษฎีอื่น ๆ ก่อนที่กฎหมายทะเลฉบับใหม่จะออกมาบังคับใช้ ทำให้เห็นแนวโน้มโคเคนชัดยิ่งขึ้นว่า ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป เสรีภาพในท้องทะเลจะยิ่งถูกจำกัดมากขึ้นทุกที

แต่เดิมมา ประเทศที่มีอำนาจทางทะเลคัดค้านเป็นอย่างมากในการที่ประเทศชายฝั่ง ซึ่งส่วนมากเป็นประเทศด้อยพัฒนา ที่จะขยายอาณาเขตทางทะเลกว้างไกลออกไป เพื่อการสงวนทรัพยากรธรรมชาติในทะเลทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต แต่มาบัดนี้ ประเทศเหล่านั้นก็ได้ยอมจำนนต่อเสียงส่วนมาก และโครวมอยู่ในขบวนการประเทศที่ประกาศหรือจะประกาศขยายเขตทางทะเลออกไปถึงระยะ ๒๐๐ ไมล์ทะเลด้วย

ประเทศที่ได้ประกาศหรือตัดสินใจจะประกาศเขตเศรษฐกิจจำเพาะหรือเขตประมงจำเพาะออกไปในระยะ ๒๐๐ ไมล์จากชายฝั่ง เฉพาะช่วงเวลาระหว่างเดือนตุลาคม ค.ศ. ๑๙๗๕ ถึงปัจจุบัน (๒๐ มกราคม ค.ศ. ๑๙๗๗) โดยไม่นับรวมกับประเทศที่ได้ประกาศขยายเขตดังกล่าวไปก่อนหน้านี้แล้ว มีดังนี้คือ

๑. ไอร์แลนด์ได้ประกาศเขตเศรษฐกิจและเขตประมงจำเพาะออกไปในระยะ ๒๐๐ ไมล์ทะเลจากชายฝั่ง เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๗๕

๒. เม็กซิโก ได้ประกาศว่ากำลังเตรียมที่จะประกาศเขตเศรษฐกิจ ๒๐๐ ไมล์ทะเล ^{๒๗}

^{๒๗} หนังสือพิมพ์ฮ่องกงสแตนดาร์ด (Hongkong Standard) ซึ่งตีพิมพ์ในฮ่องกง ฉบับวันที่ ๒ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๗๖.

๓. สหรัฐอเมริกา ขณะนี้สภาผู้แทนราษฎรได้อนุมัติร่างกฎหมาย กำหนดเขตเศรษฐกิจ และเขตประมงออกไปในระยะ ๒๐๐ ไมล์ทะเลจาก ชายฝั่ง และกำลังรอการพิจารณาของสภาสูง และรัฐสภา ซึ่งคาดว่าจะแล้ว เสร็จและประกาศใช้ได้ในเดือนมีนาคม ปี ค.ศ. ๑๙๗๗ ^{๒๘}

๔. แคนาดา ได้ออกข่าวว่าทางรัฐบาลแคนาดาได้เสนอกฎหมาย ขยายเขตเศรษฐกิจของตนเองออกไปในระยะ ๒๐๐ ไมล์ทะเลจากชายฝั่ง ให้รัฐสภาพิจารณาแล้วและมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ค.ศ. ๑๙๗๗ เป็นต้นไป ^{๒๙}

๕. นิวซีแลนด์ รอเบิร์ต มัลคูน (Robert Muldoon) นายกรัฐมนตรี นิวซีแลนด์ประกาศเมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๗๖ ว่า รัฐบาลได้เตรียม ที่จะขยายเขตเศรษฐกิจ และเขตประมงออกไปในระยะ ๒๐๐ ไมล์ทะเล ^{๓๐}

๖. ซีเชลล์ (Seychelles) นายเจมส์ แมนแชม (James Mancham) ประธานาธิบดีของประเทศซีเชลล์แถลงเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๗๖ ว่าตนกำลังเตรียมที่จะประกาศเขตเศรษฐกิจจำเพาะออกไป ในระยะ ๒๐๐ ไมล์ทะเลในเร็ววันนี้ ^{๓๑}

^{๒๘} หนังสือพิมพ์เซ้าท์ไชน่า มอร์นิงโพสต์ (South China Morning Post) ซึ่งตีพิมพ์ในฮ่องกง ฉบับวันที่ ๕ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๗๖ และเอกสารภาวะสินค้าเกษตรกรรม ฉบับเดือนตุลาคม ๒๕๑๕ ของธนาคาร แห่งประเทศไทย หน้า ๑๒ - ๑๓.

^{๒๙} หนังสือพิมพ์เซ้าท์ไชน่า มอร์นิงโพสต์ ฉบับวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๗๖ และวารสารภาวะสินค้าเกษตรกรรม ฉบับเดือนตุลาคม ๒๕๑๕ ของธนาคารแห่งประเทศไทย หน้า ๑๒ - ๑๓.

^{๓๐} หนังสือพิมพ์เซ้าท์ไชน่า มอร์นิงโพสต์ ฉบับวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๗๖

^{๓๑} หนังสือพิมพ์ของกงสแตนคาร์คฉบับวันที่ ๒ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๗๖.

๗. ศรีลังกา ได้ประกาศเขตเศรษฐกิจจำเพาะ (Exclusive Economic Zone) และเขตป้องกันการปนเปื้อนของสิ่งแวดล้อม (Pollution Prevention Zone) ออกไปจากชายฝั่ง ๒๐๐ ไมล์ทะเล เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๗๖ ^{๓๒}

๘. นอร์เว เจาหน้าที่ของรัฐบาลได้ประกาศว่า นอร์เวจะเริ่มบังคับใช้กฎหมายขยายเขตการประมงของตนออกไป ๒๐๐ ไมล์ทะเลจากชายฝั่ง ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๑๙๗๗ ^{๓๓}

๙. ออสเตรเลีย ประกาศว่ากำลังเตรียมที่จะขยายเขตเศรษฐกิจและทรัพยากร (Economic and Resources Zone) ออกไปในระยะ ๒๐๐ ไมล์ทะเล จากชายฝั่งเช่นกัน ^{๓๔}

๑๐. กลุ่มประเทศในประชาคมเศรษฐกิจยุโรป (European Economic Community) ๙ ประเทศ ซึ่งประกอบด้วยอังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน อิตาลี เบลเยียม เนเธอร์แลนด์ ลักแซมเบอร์ด ไอร์แลนด์และเคนมาร์ก ได้ตกลงในหลักการที่จะประกาศเขตการประมงใหม่ออกไปใน

^{๓๒} หนังสือพิมพ์เซาท์ไชนา มอร์นิงโพสต์ ฉบับเมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๗๖ และหนังสือจากสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโคลัมโบ ที่ ๑๗/๒๕๒๐ ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๒๐.

^{๓๓} หนังสือพิมพ์ของกง สแตนคาร์ค ฉบับวันที่ ๓ กันยายน ค.ศ. ๑๙๗๖ และ Royal Decree of 17 December 1976 relating to the Establishment of the Economic Zone of Norway.

^{๓๔} หนังสือพิมพ์เซาท์ไชนา มอร์นิงโพสต์ ฉบับวันที่ ๒๐ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๗๖

ระยะ ๒๐๐ ไมล์ทะเลจากชายฝั่ง ตั้งแต่เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๗๖^{๕๔}
และกำหนดให้มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ค.ศ. ๑๙๗๗^{๓๕}

๑๑. สหภาพโซเวียต ใ้ประกาศเขตการประมงออกไปเป็น
๒๐๐ ไมล์ทะเลจากชายฝั่งแล้วเช่นกัน^{๓๖}

^{๓๕} หนังสือพิมพ์เซาท์ไชน่า มอร์นิงโพสต์ ฉบับวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน
และ ๒๐ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๗๖ และวารสารภาวะสินค้าเกษตรกรรม
ฉบับเดือนตุลาคม ๒๕๑๕, หน้า ๑๒ - ๑๓ และหนังสือคณะทูตถาวรแห่ง
ประเทศไทยประจำสหประชาชาติ ณ นครนิวยอร์ก ที่ ๒๗๕๖/๒๕๑๕
ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๕.

^{๓๖} หนังสือพิมพ์เซาท์ไชน่า มอร์นิงโพสต์ ฉบับวันที่ ๑๓ และ
๒๐ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๗๖.